

ВЕСТИ

януари - март 2007

Електронно издание: [www.irc.bg](http://www irc bg)

**Издание на
Европейския иновационен център**

Фондация „Приложни изследвания и комуникации“, Българска стопанска камара, Българска академия на науките

Съдържание

ИНОВАЦИИ

- Годишен доклад за състоянието и развитието на националната политика в областта на иновациите - 2006 година 3
 Комерсиализация на иновациите 5

ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ

- Промени в българското законодателство в областта на индустриалната собственост във връзка с присъединяването на страната ни към ЕС 13

ПРЕДЛАГАНИ ТЕХНОЛОГИИ 16

ТЪРСЕНИ ТЕХНОЛОГИИ 22

ПРОЕКТИ

- Координиране на политиките в областта на научните изследвания и иновациите и съответствието им с другите политики в новите държави - членки на ЕС
 Проект COGNAC 25

- Здравословна и безопасна храна за бъдещето - технологичен форсайт за България, Хърватия, Чехия, Унгария, Румъния и Словакия
 Проект FutureFood6 26

УСПЕШНИ ТРАНСФЕРИ

- Аерогелът в светлината на прожекторите 27
 Биогазът - форма на възобновяема енергия с обещаващи приложения 29

Тема на броя:

национална политика в областта на иновациите

ГОДИШЕН ДОКЛАД за състоянието и развитието на НАЦИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ИНОВАЦИИТЕ 2006 г.

Министерство на икономиката и енергетиката

СВЕТОВНА БАНКА

www.mee.govment.bg/ind/inov/docs.html?id=199608

Фондация "Приложни изследвания и комуникации" с награда за най-успешна българска неправителствена организация в Шестата рамкова програма на ЕС

Фондация "Приложни изследвания и комуникации" бе наградена със специална награда за най-успешно представила се българска неправителствена организация в Шестата рамкова програма (6РП) на ЕС за научни изследвания и технологично развитие. Наградата бе връчена от вицепремиера и министър на образованието и науката д-р Даниел Вълчев на изпълнителния директор на фондацията г-н Николай Бадински.

Церемонията по награждаването бе част от двудневната конференция, проведена на 31 януари - 1 февруари 2007 г. в София, по повод началото на Седмата рамкова програма на ЕС.

Сред наградените бе **Софийският университет „Св. Климент Охридски“**, отличен като най-успешен участник сред българските университети и изследователски институти със своите **22 проекта** и получено финансиране от 2 млн. евро.

Техническият университет - София, получи наградата за българска организация, привлякла най-голямо общо финансиране в 6РП - 3 млн. евро за изпълнението на **20 проекта**.

Като най-активен университет извън рамките на столицата със **7 спечелени проекта** бе отличен **Пловдивският университет „Паисий Хиландарски“**.

Сред научните институти на **БАН** наградата за най-успешен участник получи **Институтът по паралелна обработка на информацията** с реализирани **13 проекта** и финансиране от над 2 млн. евро.

„Сирма Груп“ бе отличена като най-успешно българско частно предприятие в 6РП благодарение на своите **11 спечелени проекта** на стойност над 2 млн. евро.

В категорията за неправителствени организации **фондация „Приложни изследвания и комуникации“** спечели наградата за най-успешен участник в 6РП със спечелени **10 проекта** в областта "Иновации" и "Технологии на информационното общество" и получено финансиране от над 1,5 млн. евро.

Г-жа Соня Спасова от **Държавната агенция за информационни технологии и комуникации** получи наградата за най-ефективно **Национално контактно лице** в тематичен приоритет "Технологии на информационното общество", където български организации участваха в **72 проекта** на стойност 8 млн. евро - това е почти 25 % от общото участие на България в 6РП.

Г-жа Албена Вуцова, **Национален координатор за 6РП**, получи специалната награда за цялостен принос към българската наука в 6РП, изразяващ се в нарастване на успешното участие на български проекти от 9 % на 15 %.

Годишен доклад за състоянието и развитието на националната политика в областта на иновациите - 2006 година

През втората половина на 2006 г. фондация "Приложни изследвания и комуникации" взе участие в изготвянето на Годишен доклад за състоянието и развитието на националната политика в областта на иновациите - 2006 година.

Докладът беше разработен в сътрудничество със социологическа агенция "Витоша рисърч", фондация "Приложни изследвания и комуникации", Българската браншова камара по машиностроение и ДМТ "Продукт" по поръчка на Министерството на икономиката и енергетиката.

Предлагаме на вашето внимание резюмето на доклада, пълния му текст можете да изтеглите от интернет страницата на Министерството на икономиката и енергетиката на адрес:

www.mee.govment.bg/ind/inov/docs.html?id=199608

Годишният доклад си поставя целта да анализира състоянието и развитието на политиката на България в областта на иновациите през 2006 г. За постигането на тази цел е направен преглед на основните структурни звена на националната инновационна система и е проследено въздействието на националната инновационна политика върху тяхното функциониране и взаимодействие. Докладът е структуриран в 10 глави, които анализират инновационната система, нормативната база за иновации, финансовите инструменти за подкрепа на инновационната активност, източниците на иновации, човешките ресурси, иновативните предприятия, международното и регионалното сътрудничество и инновационната активност в страната в сравнение със страните от ЕС. Докладът завършва с анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите пред националната инновационна система, на базата на който са изведени изводи и препоръки за конкретни мерки за реализиране на Националната инновационна стратегия през 2007 г. Разработен е и инновационен профил на сектор "Машиностроение", който е даден като приложение.

Анализът показва, че функциите на институциите, които са основни за поддръжането и развиването на инновационния потенциал на националната икономика, са създадени или възстановени. Утвърдената стратегическа рамка за реализирането на инновационната политика съдържа необходимия комплекс от стратегически, планови и програмни документи, който покрива приоритетните за българската икономика области. Мерките от стратегията, реализирани през 2006 г., са насочени към подкрепата на иновативни фирми, укрепването на връзката наука - бизнес, развитието на инновационния капацитет и изграждането на липсващите елементи на инновационната инфраструктура в страната.

Националният инновационен фонд е основният финансов инструмент за реализиране на Националната инновационна стратегия. Натрупан е положителен опит при насърчаването на иновациите във

фирмите и тяхното сътрудничество с научни организации. Приключилите три сесии на фонда (две през 2005 г. и една през 2006 г.) са одобрили 218 проекта във високотехнологични и традиционни сектори на икономиката. Създадена е предпоставка за подобряването на дейността на фонда. През 2006 г. са предложени нови правила за управление на средствата по НИФ и документите към тях с цел да се усъвършенстват разпоредбите и да се облекчи процедурата на мониторинг на проектите.

Диалогът между бизнеса, науката и образованието за разработването и изпълнението на ефективна национална инновационна политика се задълбочава и чрез дейността на Националния съвет по иновации. На своите открити заседания през 2006 г. съветът дискутира възможностите на институтите и учебните заведения за решаване на проблеми на отделни сектори от икономиката, опита на немски и датски научни организации и университети при създаването на мрежа от центрове за трансфер на технологии и ролята на университетите в създаването на високотехнологични нови предприятия. Работата по проектите за регионални инновационни стратегии във всички райони за планиране в България е друга важна инициатива за постигане на регионален консенсус между всички партньори и заинтересовани страни за приоритетите на инновационното развитие.

Повишаването на инновационната култура е едно от основните направления при реализирането на инновационната стратегия. В изпълнение на тази мярка през 2006 г. се изпълняват проекти, насочени към средните и към висшите училища. Одобрени са проекти за създаването на 4 центъра по предприемачество към техническите университети и започна програма за обучение по предприемачество в средните училища и университетите. Създаден е Център по предприемачество в Софийската гимназия по строителство, архитектура и геодезия "Христо Ботев", открит е и "Бизнес клуб" към училището.

Изграждането на кълстери насърчава производителността, привлича инвестиции, стимулира изследванията, укрепва индустриалната база и създаването на специфични продукти и услуги. От средата на 2005 г. в България се реализира проект по програма ФАР - "Въвеждане на кълстерен подход и установяване на кълстерния модел". В рамките на този проект в Министерството на икономиката и енергетиката са разработени критерии и цялостна методология за избор и оценка на кълстери и са определени два пилотни кълстера, на които е оказана институционална подкрепа. По проекта са разработени Национална стратегия и План за действие за създаване и развиващие на кълстери в България за периода 2006 - 2013 г.

Формирането и прилагането на националната иновационна политика в подкрепа на фирмите се основава на възприемането на европейските индикатори за оценка на иновативния потенциал на промишлените предприятия. През 2006 г. България се включи в редовния цикъл иновационни проучвания за цяла Европа - Community Innovation Survey 4, като обхванатият период и представените данни са за 2002 - 2004 г., а самото проучване е проведено от НСИ през 2005 г. Европейските индикатори са залегнали и в методиката на проучването на фондация "Приложни изследвания и комуникации" за изготвянето на доклада "Иновации.бг 2007", както и за проучването на иновационната активност на предприятията от Югозападен район за планиране в рамките на проекта "РИС МОСТ - разработване на регионална иновационна стратегия за ЮЗ район за планиране".

Други проекти и инициативи в подкрепа на иновациите са осъществени от Министерството на образованието и науката, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на земеделието и горите, Държавната агенция за информационни технологии и съобщения, както и от неправителствени организации. Програмата за насърчаване на научните изследвания в малките и средните предприятия на фонд "Научни изследвания" стартира през 2005 г., като за двегодишния период са финансиирани общо 11 проекта. Бенефициенти са висшите училища в партньорство с малко и средно предприятие, като се спазва принципът на допълняемост. Независимо че програмата все още е с ограничени възможности, предвид тенденцията от последните години за нулев ръст на бюджета за наука се създава добра практика за изграждане на връзката "наука - бизнес" и развиващие на публично-частното партньорство.

Анализът на състоянието и развитието на политиката в областта на иновациите откроява и проблеми във функционирането на националната иновационна система, към които трябва да бъдат насочени конкретни мерки. Един от проблемите е създаването на посреднически звена, подпомагащи трансфера на знание и нови технологии и насърчаването на взаимодействието не само между организации, които са пряко ангажирани в иновационния процес, а и между организации, които създават условия за неговото успешно осъществяване или осигуряват пазар за иновационни продукти. Това са организацията, които работят в областта на защита на конкуренцията, пазара на труда, опазването на околната среда и др.

Проблемни области са още уменията на фирмите да управляват иновационните процеси, готовността им да си сътрудничат в областта на иновациите и осведомеността им за съществуващи инструменти и инициативи - български и европейски, в подкрепа на иновационната им дейност. Ефективното управление на Националния иновационен фонд може съществено да допринесе за усвояване на средствата от европейските фондове, като се разшири обхватът на проектите, финансиирани от фонда - проучвателни работи, маркетингови разработки, изграждане на капацитет, иновационни проекти на кълстери и др.

Специално внимание трябва да се отдели и на финансовите инструменти в подкрепа на иновациите в страната, понеже като цяло те са слабо развити. Увеличаването на държавната субсидия, предоставяна за управление от Националния иновационен фонд и фонд "Научни изследвания", разработването на схема за гарантиране на кредити за иновационни проекти, въвеждането на ваучерна схема, схеми за данъчно стимулиране на предприятията, извършващи научноизследователска и развойна дейност, са само част от инструментите, които ще стимулират иновационната активност в страната.

Обвързването на Националната иновационна стратегия със стратегическите документи, засягащи развитието на отделните сектори и отрасли на националната икономика, ще я направи по-ефективна.

В изготвянето на доклада взеха участие изследователи и преподаватели от БАН, УНСС, Стопанска академия "Д. Ценов", Свищов, експерти от фондация "Приложни изследвания и комуникации", експерти от социологическата агенция "Витоша рисърч", експерти от Асоциацията на индустритния капитал в България и Българската браншова камара по машиностроене.

Комерсиализация на иновациите

Иновация = изобретение + комерсиализация

Въведение

Тази статия представя процеса, чрез който изобретенията, произходящи от фундаментални научно-технически изследвания в университетите, се внедряват в производството с цел търговска реализация (т.нар. комерсиализация). Процесът е описан от гледна точка на две системи: изобретателската система и системата за търговска реализация на изобретение-то. Представеното не е нито теоретичен модел, нито идеалистична цел. Дадено е емпирично описание на това, което в действителност се случва в Канада: илюстрация на иновационния процес, утвърдил се вследствие на дългогодишен опит, натрупан от действително ангажираните в него. Това не е и статична картина, а процес, претърпял промени в хода на успешното прилагане на местните подходи и усъвършенстван с течение на времето в рамките на страната.

За целите на статията иновацията¹ се определя като:

Иновация = изобретение + комерсиализация.

Това определение подсказва рамката на по-нататъшното изследване на двете системи, което съответства на неговите два аспекта².

Но преди да се насочим към него, трябва да разгледаме една трета система: системата на фундаменталните изследвания, представена схематично на фиг. 1.

Системата на фундаменталните изследвания има пет входящи канала за ресурсно осигуряване:

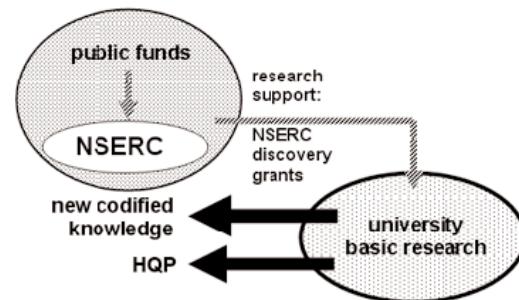
1. Интелектуалният принос на преподавателите и студентите, ангажирани в научните изследвания.
2. Входяща информация от резултати от проведението в света научни изследвания и натрупаният

¹ Иновацията е общ термин, в чийто смисъл се включват както генерирането на нова идея, така и нейното изпълнение или практическо приложение. Използваното тук определение за иновация е подходящо за прилагане по отношение на научно-техническите изследвания. В него се обхваща иновацията както на процеси, така и на продукти, свързани със стоковия сектор и със сектора на услугите. В настоящата дискусия не се цели по-детайлното разграничаване на иновациите на поетапни (еволюционни) и революционни, пробивни и с приемственост. (В действителност иновациите, произхождащи от фундаментални изследвания, често са пробивни по отношение на съществуващите практики, а някои дори са революционни.) Извън обхвата на тази статия е и разглеждането на социалните иновации, организационните иновации, маркетинговите иновации и институционалните иновации.

² Независимо от даденото тук определение на иновацията няма да се поддадем на изкушението да наречем иновационната система комбинация от откривателска система и система за комерсиализация, тъй като терминът вече има общоприето приложение като понятие с по-широко значение, което включва тези две системи и много повече.

експертен опит и знания както за подготвяне на предложенията за научни изследвания, така и по отношение на конкурсния принцип за финансиране при равнопоставено третиране, чието прилагане осигурява контрол на качеството.

3. Инфраструктурата на материалната база и услугите, предоставяни от университетите - т.нар. непреки разходи за научни изследвания.
4. Възнагражденията на повечето университетски преподаватели, които ръководят научни изследвания³.
5. Стипендии за открития, отпускані от Изследователския съвет по естествени науки и техника (NSERC⁴) на Канада, за покриване на преките разходи за научни изследвания, в които се включва материално-техническото обезпечаване на ангажираните студенти.

Фиг. 1. Система за фундаментални научно-технически изследвания

Public funds	обществени фондове
New Codified knowledge	ново кодифицирано знание
HQP (highly qualified people)	висококвалифицирани кадри
University basic research	фундаментални изследвания в университетите
Research support	финансова подкрепа за изследванията
NSERC discovery grants	стипендии за открития, отпускані от NSERC

³ Строго погледнато, само една част (обикновено 1/3) от заплатите на преподавателите, участващи в научни изследвания, трябва да бъде считана за входящ ресурс в системата за фундаментални изследвания. Изключение правят професори, които завеждат изследователски катедри в Канада, катедри за отраслови технически изследвания към Изследователския съвет по естествени науки и техника на Канада (NSERC от Natural Science and Engineering Research Council) и други завеждащи катедри или професури, чието заплащане е осигурено от спонсорства за научни изследвания.

⁴ Natural Sciences and Engineering Research Council.

Основен критерий за отпускане на стипендия за откритие са членните резултати, очаквани от предлангото изследване и постигнати в личните разработки, представени от кандидатите. При използването на този критерий в процеса на субсидиране се постига достатъчна степен на вероятност, че финансираното изследване може да произведе научно откритие със световно значение. За опростяване на графично представяне изрично е посочен само последният входящ ресурс. Останалите четири могат да се считат за включени по подразбиране в процеса на NSERC за финансиране на фундаментални изследвания в университетите.

Времевият хоризонт на фундаменталните изследвания в системата може да се приеме за 5 години, тъй като този срок се счита за нормален при субсидии за открития. Той е характерен и за времето, необходимо за защита на докторска степен от студенти в областта на хуманитарните и приложните науки.

Крайните продукти, произвеждани от изследователската система, са два и те са посочени на фиг. 1:

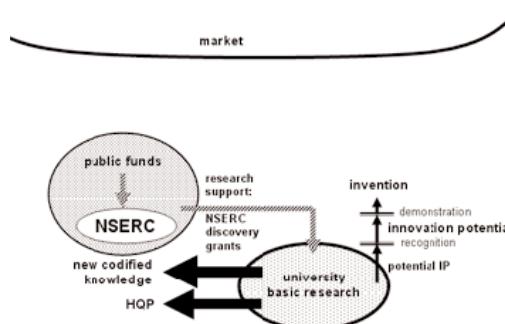
1. Ново кодифицирано знание, оповестено на световната общественост чрез научни публикации в научни обзорни издания⁵, предназначени за специалисти от съответната област.
2. Изключително квалифицирани кадри с високи научни степени.

Първият краен продукт определя основния принос на изследователската система от гледна точка на изследователите, но вторият се счита за еднакво или дори за по-важен, най-вече от повечето водещи промишлени фирми. Изобретенията не се считат за краен продукт на системата за фундаментални изследвания, тъй като тя съществува за генериране на открития, а не на изобретения.

Изобретателска система

На фигура 2 е представена схематично изобретателската система, свързана с фундаменталните изследвания. Нейният краен продукт е изобретението, пораждащо се като кулминация на три последователни етапа: а) формулиране на идея за изобретение въз основа на научно изследване, която обикновено се генерира от самите изобретатели; б) установяване до каква степен тя има реален потенциал да се превърне в нов продукт на пазара и в) демонстрира-

не на този потенциал пред лицата, които ще платят за определяне на характеристиките на изобретението, за неговото усъвършенстване, патентоване и т.н. От фигура 2 може да се види също, че пазарът е част от изобретателската система, тъй като той е естественото място на изява на всички възможни предимства на изобретението. На втория и третия етап е необходимо експертна помощ от лица, специализирани в областта на признаването и защитата на изобретенията. Обикновено цялата работа се извършва в рамките на университета. Някои университети разполагат с достатъчно средства да поемат сами разходите, други разчитат на външно финансиране.

Фиг. 2. Изобретателска система в областа на фундаменталните научно-технически изследвания

Market	пазар
Public funds	обществени фондове
New Codified knowledge	ново кодифицирано знание
HQP (highly qualified people)	висококвалифицирани кадри
Research support	финансова подкрепа за изследванията
NSERC discovery grants	стипендии за открития, отпускати от NSERC
University basic research	фундаментални изследвания в университетите
Invention	изобретение
Demonstration	демонстриране
Innovation potential	иновационен потенциал
Recognition	признаване на изобретението
IP (intellectual property)	интелектуална собственост

Изобретенията, основани на резултати от фундаментални научни изследвания, се считат за потенциална интелектуална собственост (ИС). Те се оповестяват чрез разкриване пред съответните институции⁶.

⁵ Според Кинг (King, D. A., The scientific impact of nations, Nature, 430, 15 July 2004, pp. 311-316) канадските изследователи са направили 4,58 % от научните публикации в световен мащаб през периода 1997 - 2001 г. и 5,81 % от възлизашите общо на 1 % най-цитирани публикации през този период, което нареджа страната на шесто място и по двата показателя след САЩ, Обединеното кралство, Германия, Япония и Франция. Тези цифри могат да бъдат погледнати и от по-широката перспектива на факта, че Канада формира 2 % от световната икономика при 0,5 % дял на населението ѝ в общия брой на населението в света.

⁶ Разкриването се изисква от NSERC и отделно от някои университети.

Публикуването на основните научни резултати обикновено се отлага до предприемане на необходимите първи стъпки за патентна защита. Такива изобретения са изходен резултат от научни изследвания и се разглеждат като принос към знанието, който може да се окаже много важен, но в канадската университетска култура те обикновено се считат за по-малоценни за професорска кариера от откритията, публикувани в тясно специализирани научни обзорни издания, или от успешно приключилите следването си студенти под наблюдението на съответния преподавател.

Система за комерсиализация

Системата за комерсиализация е взаимно свързана с изобретателската система и работи в посока на производството и търговската реализация на нейните изходни резултати. Бръзката между двете е осъществена само когато изобретението е признато и доказано в рамките на изобретателската система. Следващият етап е демонстрирането на неговия потенциал пред тези, които ще осигурят финансиране за проверка на концепцията на изобретението, за определяне на характеристиките и усъвършенстване на интелектуалната собственост, за нейната защита.

Нелинеен процес

Тази последователност на системите не бива да се интерпретира като "линеен модел" на иновацията, в съответствие с който изобретение, генерирано от фундаментално изследване, се движи по правата поетапна верига от откритието до продукта. Напротив, всяка от нашите три системи е обременена с фалшиви стартове, задълнени улици, завои с обратно направление и зациклияния в обратни връзки, но като цяло изобретението следва научното изследване, а комерсиализацията следва откритието⁷.

Хората, които създават връзките

Ранните етапи на признаване и демонстриране на изобретението са решаващи, а техният успех зависи от наситеността с висококвалифицирани специалисти. Не всички изследователи могат реалистично да оценят дали изобретението им разполага с иновационен потенциал. Това може да стане по-лесно в "квадранта на Пастьор", т.е. когато целите на изследването предлагат както нова интерпретация, така и ново използване, което е често явление в биомедицинските и техническите фундаментални изследвания. Но вероятно то е трудно осъществимо, когато изследването се намира в "квадранта на Бор", т.е. когато неговата цел е само генерирането на нова ин-

⁷ Тази последователност не се отнася за случаите на иновация, предпътна като следствие на обратна връзка с потребителите на дадена съществуваща фирма - механизъм, за който съществува широко разпространено мнение, че е основен двигател на иновацията в промишлеността.

терпретация, което много по-често се случва при естествените науки⁸. Ето защо за университетите е от изключително значение да разполагат със специалисти, които имат достатъчно знания не само в научната област, но и по отношение на съответните пазари, така че да консултират с достатъчна степен на доверителност както изобретателя, така и институцията. Те трябва да са запознати и с източниците на финансиране, подходящи за ранните етапи на процеса на комерсиализация - били те собствени средства на самия университет, правителствени програми⁹ или частни инвеститори. Същите специалисти трябва да имат необходимите познания, за да реализират пълния процес на комерсиализация.

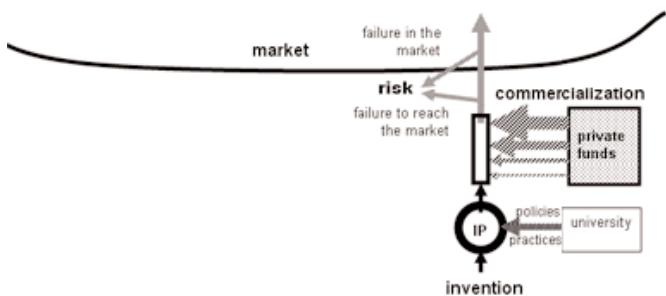
Без съмнение такива хора са рядкост. Повечето от тях са обучавани на място, а съществува и "изтичане на мозъци" от университетите към финансовите институции и новосъздадени дружества, търсещи компетентни управленски кадри за осигуряване на прогресивно развитие. Все пак специализирано обучение за тези хора вече се предлага извън система на университетите¹⁰.

Системата за комерсиализация, свързана с фундаментални изследвания, е представена на фигура 3. Кръгът представлява процеса на доказване на концепцията, определяне на нейните характеристики, въвеждане на подобрения и осигуряване на закрилата на интелектуалната собственост, което може да бъде постигнато или чрез издаване на лицензия на традиционно позната фирма, или чрез учредяване на нова компания. Този етап на процеса се влияе силно от политиките и практиките на университета, отразяващи от своя страна целите на институцията и нейния капацитет да се ангажира с подобни действия.

⁸ Например физиците експериментатори са известни с изобретателността си при намиране на решения за експерименталните си проблеми. Но ако опитът проработи, много от тях предпочитат да продължат да дълбаят в изследваните въпроси, като в хода на работа отново разгадават експериментални проблеми, вместо да преценят дали решението на последния от тях може да стане основа за изобретение, което да задоволи определена потребност на даден пазар.

⁹ Някои университети са създали целеви фондове с незначителни по обем средства. Програмата I2I на NSERC е малка, но много конкурентна и също е насочена за задоволяване на подобни инвестиционни потребности.

¹⁰ Една от успешните съвременни инициативи за увеличаване броя на такива хора е програмата на Westlink Inc., която подбира кандидати от научни и финансово институции и ги обучава чрез учебни вътрешни практики на принципа "от другата страна на масата".

Фиг. 3. Система за комерсиализация, свързана с фундаментално изследване, в случая на създаване на нова фирма за експлоатиране на интелектуалната собственост

Market	пазар
Failure in the market	недостатък на пазара
Risk	рисков
Failure to reach the market	неуспешно навлизане на пазара
Commercialization	комерсиализация
Private funds	частни финансови средства
IP (intellectual property)	интелектуална собственост (ИС)
Policies	политики
Practices	практики
Innovation potential	иновационен потенциал
University	университет
Invention	изобретение

Политики на университета по отношение на интелектуалната собственост

В някои канадски университети интелектуалната собственост им принадлежи. В други тя е притежание на изобретателя. В трети притежанието се споделя по определена формула. В някои университети интелектуалната собственост се установява по силата на колективен договор на професорско-преподавателския състав. Това разнообразие на подходи е спорно. Привържениците на принципа "университетът е собственик" го рекламират като прост и предсказуем, а подхъдът, основан на този принцип - като единствения, който позволява на потенциалните лицензополучатели да уреждат отношенията си само с един притежател, като същевременно се избягва всяка неопределеноност на собствеността при експлоатирането на ИС. Поддръжниците на политиката "изобретателят е притежател" твърдят, че тя наಸърчава предприемачеството сред професорско-преподавателския състав и осигурява необходимото време и внимание на ранните деликатни етапи на комерсиализация, които само изобретател - предприемач може да отдели. Успешните практики не разрешават спора, тъй като тяхното присъствие и при двата подхода е равнопоставено.

Университетски практики

Очевидно успехът на системата за комерсиализация зависи от уменията и опита на хората, наети в т. нар. "бюра за трансфер на технологии"¹¹ към университетите. Но културата в тези организации зависи и от целите, които университетите са поставили пред своята дейност. Ако първостепенната задача е да се гарантира, че бюрото за трансфер на технологии ще се издържа самостоятелно, ще бъдат предпочитани краткосрочни сделки, които осигуряват бърз оборот на наличните средства, а на големите по-дълготрайни предложения може да не се обръща достатъчно внимание. От друга страна, ако университетът възнемерява да постигне по-големи обеми приходи от ИС, за да намали дефицита в оперативния си бюджет, на малките сделки може да се обръща недостатъчно внимание, а ИС да се надцени и потенциалните големи сделки да се ползват с приоритет, като се сключват лицензионни договори за обещаваща ИС с точно регламентирани ползи от производствената и пазарната реализация. Но ако целта на университета е неговата най-перспективна ИС да достигне по възможност най-бързия начин до тези, които могат да я използват за създаването на нови блага в канадската икономика, ударението трябва да се постави на бързи, ориентирани към потребителите услуги на промишлените предприятия.

Правоъгълникът над кръга в схемата на фиг. 3 представя случая на създаване на нова фирма. Входящите ресурси от технически опит и умения на изобретателя за осигуряване на "търговско усъвършенстване" на ИС и за управление на хода на процеса се считат за подразбиращи се и не са посочени на фигуранта. Акцентът е поставен върху входящите инвестиционни ресурси в традиционните четири етапа от създаването до третия етап (заключителния). Изходящият резултат е продуктът, който ще се предлага на пазара.

Разходи и рисков

Тук е подходящото място да се изтъкнат двете основни разлики между изобретателската система и системата за комерсиализация. Първата са разходите. Инвестициите в научни изследвания, които генерират изобретението, са доста по-малки от разходите за неговото комерсиализиране. Авторът не е открил твърди числови доказателства за това, но здравата логика подсказва, че комерсиализацията е в пъти по-скъпа от изобретяването. Очевидно съотношението е между 10 и 100 пъти - при решения с ниска техническа

¹¹ "Бюро за технологичен трансфер" (technology transfer office) е обобщено наименование за тези организации. Отделните институции използват голямо разнообразие от имена като "бюро за техническо съдействие" (industrial liaison offices), "иновационна фондация" (innovation foundation) и т.н., които отразяват разновидностите от структурни организации в рамките на съответния университет.

сложност (например софтуер) и от 1000 до 10 000 пъти - при високотехнологични изделия (например лекарствени средства). Голяма част от инвестициите в изследвания са обществени, а при комерсиализацията преобладават частните инвестиции.

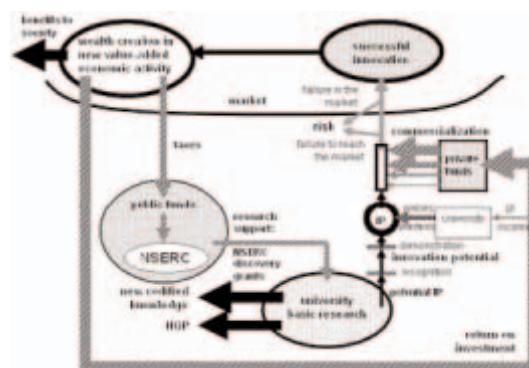
Провеждането на проучване за получаване на точно числово изражение може да е полезно, но по този път се срещат две основни препятствия. Първо, фундаментални изследвания, чийто краен резултат е откритие, довело до някакво изобретение, се извършват от много хора, на много места и от много години. В резултат най-доброто, което някой може да направи, е едва ли не само да добави преките издръжки на лабораторията, в която се е родило изобретението. Второ, разходите за довеждане на дадено изобретение до пазара не могат да бъдат непосредствено получени, при условие че процесът е нелинеен и е изпълнен с фалшиви стартове, обратни връзки, алтернативни разходи и други усложнения. При това ако разходите могат точно да се определят, те ще бъдат важна новина за конкурентното разпознаване на фирмата и е малко вероятно подобна информация да стане публично достояние преди тяхното усвояване, ако тя въобще бъде оповестена. И така може да се наложи нашето разбиране за този аспект на комерсиализацията да продължи да разчита на казуистиката (информация от единични публикации) и на здравия разум.

Втората основна разлика е характерът на риска, с който се сблъскваме. В системата за фундаментални изследвания рисъкът е научен и се свежда до минимум в условията на равнопоставена конкуренция за финансова подкрепа на изследванията. Неуспешна изследователска програма ще накърни доброто име на научните работници, които я изпълняват, и ще представлява загуба на предоставените ѝ обществени средства. Но тази загуба може и да не е пълна. "Мъртвата" точка, която учен не е преодолял в дадено изследване, може да спести време и пари в работата на друг научен работник от същата област. Напротив, рисъкът при комерсиализацията е финансов и засяга доста по-големи суми. Перспективен продукт може да не достигне до пазара по ред различни причини, някои от които дори не са свързани със самия продукт. Той може и да достигне до пазара, но там да се провали поради липса на прием от страна на потребителите,лошо избран момент, неефективен маркетинг, непредвидена конкуренция, промяна в пазарните условия или по някаква друга причина. Липсват сравнителни обзори, които да се използват като ръководство за защита на инвестициите при комерсиализацията, всичко зависи от прединвестиционното проучване и анализ на инвеститорите и твърдата ангажираност, стопанските умения, енергичните усилия и опита на предприемачите.

Успешната иновация

Когато комерсиализацията успее, а получената в резултат иновация се наложи на пазара, кръгът се затваря. Реализирани са ползи за общество под формата на нов продукт, който отговаря на съответна незадоволена до този момент потребност. Има нова дейност, генерираща добавена стойност и материални блага в промишлеността, с очевидни произтичащи от нея икономически ползи от гледна точка на приходи и откриване на нови работни места. Инвеститорите получават печалба от своите инвестиции в комерсиализацията, университетите получават лицензионни възнаграждения или дял в акционерния капитал, чийто източник е интелектуалната собственост, данъчната система осигурява възвръщаемост на правителството за отпуснатите финансови средства за изследването. Ползите за изобретателя не са посочени изрично, тъй като те могат да дойдат по линия на печалбата от инвестициите или от дела на университета.

Пример за успешна иновация е илюстриран на фигура 4.

Фиг. 4. Успешна иновация вследствие на фундаментално научно-техническо изследване

Benefits to society	ползи за общество
Wealth creation in new value-added economic activity	създаване на материални блага в нова икономическа дейност с добавена стойност
Market	пазар
Successful innovation	успешна иновация
Failure in the market	недостатък на пазара
Taxes	данъци
Risk	рисък
Failure to reach the market	неуспешно навлизане на пазара
Commercialization	комерсиализация
Private funds	частни финансови средства
Policies	политики

Practices	практики
University	университет
IP income	приход от ИС
Demonstration	демонстриране
Innovation potential	иновационен потенциал
Recognition	признаване
Potential IP	потенциална ИС
Return on investment	възвръщаемост на инвестициите
University basic research	университетско фундаментално изследване
Public funds	обществени фондове
Research support	финансова подкрепа за изследванията
NSERC discovery grants	стипендии за открития, отпусканни от NSERC
New Codified knowledge	ново кодифицирано знание
HQP (highly qualified people)	висококвалифицирани кадри

Може би най-важната констатация, която трябва да направим, е, че дори сравнително малка обществена финансова подкрепа за научни изследвания, ако е отпусната на подходящите специалисти в системата за фундаментални изследвания, в крайна сметка може да катализира доста по-голям приток на частни инвестиции в системата за комерсиализация и изобилие от ползи за икономиката.

Констатации

Моделът на изобретателската система и система за комерсиализация в посока на производство и пазарна реализация ни дават възможност да дадем ясни отговори на някои важни въпроси.

Три типа връзки между научните изследвания и създаването на материални блага

Ако чрез инвестиране в университетски научно-технически изследвания Канада цели да получи значителен икономически ефект, тя трябва да разполага с потенциал за изграждане на ефективни връзки между индустрията и изследователските институции чрез:

- Наемане от промишлените предприятия на дипломирани се студенти, които имат съвременни познания за модерните технологии, тъй като те са обучавани от ангажирани в научни изследвания професори и поради тази причина могат значително да допринесат за развитие на отрасловата изследователска и развойна дейност.
- Насочване към университетите на онези практически проблеми, чието решаване изисква ново

знание, и създаване на университетско-индустриални изследователски партньорства или изпълняване на необходимото изследване чрез възлагане по договор; комерсиализацията на всяка иновация, генерирана от изследването, е в ръцете на заинтересованите фирми.

- Комерсиализация на изобретенията, които понякога произтичат от резултатите от фундаментални изследвания в университетите.

Първият тип връзка е добре изградена в Канада и до голяма степен работи ефективно, с изключителни предимства, предлагани от формите на обучение в сътрудничество. Университетско-индустриалните партньорства за изследвания във втората връзка са също добре утвърдени и ангажират стотици фирми във висококачествени проекти. Третата връзка е достатъчно труден и много по-слабо възприеман процес, но въпреки това изглежда е много атрактивна за обществеността и правителството. Целта на настоящата публикация е да помогне тя да стане по-разбираема и да посочи пътищата за нейното по-ефективно прилагане.

Повишаване ефективността на комерсиализацията на изобретения, произхождащи от фундаментални изследвания

- Първото и най-очевидно заключение е, че за да се реализират в производството и на пазара изобретенията от фундаментални изследвания, е необходимо да се проведе първокласно фундаментално изследване, което да доведе до предлагане на ценно изобретение, да съществува добра изобретателска система, която да идентифицира перспективното изобретение, и ефективна система за комерсиализация, която да преведе изобретението до пазара, както и силни взаимни връзки между тези системи.
- Резултатната система за комерсиализация трябва да разполага с достатъчно добри специалисти със съответна квалификация и опит, които да работят ефективно в рамките на подходящи политики, направлявани от точно избрани цели, и с достатъчно инвестиционен капитал, предлаган в необходимия обем, в точното време и при изгодни условия.
- Признаването и демонстрирането на иновационния потенциал на ранните етапи на дейността и по-късното определяне на спецификите, усъвършенстването и защитата на интелектуалната собственост може би се осъществяват най-добре в рамките на университетите, близо до научните изследвания, а те трябва да се извършват качествено и експедитивно. Хората, които са ангажирани в тези дейности, трябва да са изключително

квалифицирани. Такива специалисти са рядко срещани в Канада.

- Комерсиализацията на едно изобретение е дос-та по-скъпа от изследователската дейност, чийто резултат е то. При това частните инвестиции в комерсиализация са подложени на икономически рисък за разлика от публичните инвестиции в научни изследвания, които са изложени на научен рисък. Необходимите в комерсиализацията квалификация и опит съществено се различават от тези, прилагани в научните изследвания, и от изследователите обикновено не се очаква да ги притежават. В действителност управленските кадри с опит в реализирането на иновациите на пазара са изключително ценни както в съществуващите фирми, така и при лицензирането на нова ИС и в новосъздадени дружества, чиято цел е реализиране в производството и пускане на пазара на някои изобретения.

Възвръщаемост на публичните инвестиции в изследвания

- Заключения за възвръщаемостта на обществените инвестиции във фундаментални изследвания могат да се направят от фиг. 1. И двата изходни резултата от фундаменталните изследвания имат стойност, но висококвалифицираните кадри като ефект от процеса могат да окажат по-непосредствено икономическо въздействие на местно равнище, отколкото кодифицираното знание. Значението на тези кадри зависи от приноса им в икономиката и то не може да се оцени, без да се отчете способността на националното стопанство да абсорбира техните знания, квалификация и опит.
- Въпреки това, ако приемем доживотната заплата на едно лице като мярка за приноса в икономиката, можем да направим оценка на поръдъка на възвръщаемостта на инвестициите (ROI¹²), както следва: около 50 % от всички стипендии за финансиране на научни изследвания се разпределят за дипломанти; след завършването си обикновено те получават стартови заплати, които са около 4 пъти по-високи от средствата, които са получавали по грантови схеми за изследвания; ако приемем, че трудовият им стаж ще е средно 6 пъти по-дълъг от времето за следване до завършването им и че средната им заплата ще е два пъти по-висока от стартовата, техният принос в икономиката, измерен с работната им заплата за времето на трудовия им стаж, ще бъде 48 пъти по-голям от инвестираното в тях по време на следването им, или 24 пъти по-голям от инвестираното чрез стипендии за изследвания, които са

им отпускат като помощ през време на следването. Всичко това при условие, че те продължат да работят в канадската икономика. Ако тази възвръщаемост се реализира в течение на 30 години, изразената кумулативно годишна норма на възвръщаемост на инвестициите е 11 %. Трябва да си спомним обаче, че тази цифра не включва стойността на резултатите от изследванията, произведени от тези хора през време на следването им, както и значителния икономически мултилиплиращ ефект за длъжностите, заемани от тези висококвалифицирани кадри в икономиката.

- При определянето на възвръщаемостта на инвестициите в изследвания трябва да е ясно чия възвръщаемост ще се разглежда и за кои инвестиции се отнася тя. Изглежда, че "панорамният" показател ROI трябва да се определи от стойността на ползите за общество, посочени в горния ляв ъгъл на фигура 4 (нови работни места, инвестиции, платени данъци, нови стоки и услуги, по-добро здравеопазване и безопасност на труда и др.), разделена на вложените в изследвания обществени инвестиции. Но тази очевидна мярка не е практически приложима. Общите ползи, приписвани на успешната иновация, и общите разходи за изследването, произвело изходното изобретение (за разлика от стойността на последната стипендия за научни изследвания, отпусната на лабораторията, където се е родило изобретението), представляват огромно счетоводно предизвикателство. В допълнение този показател не може да се използва за политически цели без налични данни за дела на всички стипендии за изследвания, които са приключили с успешни иновационни решения.
- Различен подход е приет от Асоциацията на университетите и общинските колежи (Association of Universities and Community Colleges, AUCC)¹³. Тя поставя акцент върху приходите на университетите от интелектуална собственост (ИС). На фигура 4 те са посочени с пунктирната стрелка, започваща от разположената в дясната част на фигураната стрела на възвръщаемостта на инвестициите. AUCC сочи, че канадските университети колективно са получили 51 млн. дол. приход от ИС през 2003 г. Но те са изразходвали 36,4 млн. дол. за управление на своята ИС, т.е. полученият чист приход е 14,6 млн. дол. Същият доклад изтъква, че обществените инвестиции в университетите през 2002 - 2003 г. възлизат на 1,6 млрд. дол. Следователно на пръв поглед изглежда, че финансо-

¹²"Return on Investments".

¹³"Източник: Движеща сила - доклад за 2005 г. за научните изследвания и трансфера на знания в университетите, Асоциация на университетите и общинските колежи (Momentum - the 2005 report on university research and knowledge transfer", AUCC 2005, ISBN 0-88876-231-3, pp. 22, 30, and 31).

вото отражение върху университетите е пренебрежимо малко. Нетният приход от ИС съставлява около 0,1 % от общите университетски разходи, само 0,9 % от обществените инвестиции в научни изследвания и инфраструктура през тази година и малко повече от 0,1 % от инвестициите от 1997/1998 г. насам.

Тези цифри обаче подсказват и друго, по-важно заключение. Въз основа на общия приход на университетите от ИС може да се направи обосновано предположение за въздействието на университетските изследвания върху икономиката като цяло. Приходите от 51 млн. дол. представляват само част от новата икономическа дейност, свързана с лицензирането на ИС, но колко голяма е тази част? Авторът не е запознат дали по този въпрос има някакво проучване, но поведението на канадските 100 фирми¹⁴ с най-големи разходи за научни изследвания и развойна дейност (НИРД) е показателно. Те изразходват средно около 4 % от приходите от продажби за НИРД. Поради липсата на съответни данни ще приемем, че този процент е приложим и към фирмите, които в действителност са получили лицензии за университетска интелектуална собственост. Ако техните лицензионни плащания са в същата пропорция, през 2003 г. приходите, получени на базата на университетски изобретения, възлизат на 1,27 млрд. дол.¹⁵ Това би представлявало 80 % възвръщаемост върху 1,6 млрд. дол. обществени инвестиции за 2002 - 2003 г.

Но тъй като икономическият ефект винаги идва след изследването, по-реалистичен показател за възвръщаемостта на инвестициите може да бъде новият приход, реализиран в рамките на една година, присъщ на акумулираните инвестиции от предходни години. Според AUCC общите публични инвестиции в

¹⁴ Източник: 100 корпорации с най-големи разходи за НИРД в Канада, проучване на Infosource Inc.

("Canada's Top 100 corporate R & D Spenders", RESEARCH Infosource Inc., November 12, 2004).

¹⁵ Докато точността на тези цифри не се установи, тяхната правдоподобност може да се оспорва. Полезна публикация (NSERC, "Research Means Business - A directory of 141 companies built on NSERC-supported university research", 2005, ISBN 0-662-41209-5) сочи приходите на 47 фирми, които са решили да дадат сведения за тях, от общо 141 фирми, включени в списъка. Общите приходи на тези фирми достигат малко над 3 млрд. дол. В 47-те се включват повечето фирми с най-големи приходи от 141-те компании от списъка (повечето данни са за 2005 г., а някои - за 2004 г.). На пръв поглед 1,27 млрд. дол. приход, приписан на ИС на университетите, може да изглежда доста голяма част от общия, при условие че огромната част от тези фирми получават приходи от много продукти. Но трябва да си спомним, че тези 47 фирми съставляват само малък дял от всички изпълняващи НИРД компании в Канада и включват само частица от 100-те с най-големи разходи за НИРД, а вероятно не са единствените, които използват ИС, създадена от университети. Ето защо, като вземем всичко това предвид, сумата от 1,27 млрд. дол. изглежда правдоподобна за промишлените приходи в Канада, които са свързани с интелектуална собственост на университетите.

научни изследвания от 1997/1998 г. до 2002/2003 г. - период на значителни промени в канадското финансиране на университетски изследвания, е 6,78 млрд. дол. Въз основа на това делът на завишенето в приходите за 2003 г., изчислен по посочения начин, навежда на мисълта, че нормата на възвръщаемост на инвестициите съставлява заслужаващите уважение 18,8 %. Цифрите в този и предходния параграф може да са грубо пресметнати, но разликите в техния порядък са много показателни за изключителната важност на университетските изследвания за икономиката, въпреки че те не създават голям нов приход за университетите.

Заключение

Комерсиализацията на изобретенията, произхождащи от фундаментални изследвания, е труден и сложен процес, но той работи добре в Канада. Нейното разглеждане от системна гледна точка допринася за разкриването на областите, в които могат да се направят подобрения. От една страна, икономическият ефект от университетските изобретения за икономиката е вече значителен, а от друга, приносът на тези изобретения към финансирането на университета е малък. И двата вида ефект могат вероятно да бъдат чувствително увеличени чрез усъвършенстване на изобретателската система и на системата за комерсиализация, но ефектът върху създаването на материали блага в икономиката трябва да бъде приоритетен при въвеждане на тези подобрения.

Том Бжустановски е професор по комерсиализация на иновациите в училището по мениджмънт¹⁶ на университета в Отава и председател на съвета на Института за квантова компютризация¹⁷ към университета във Ватерлу. Той е бил заместник-президент на университета във Ватерлу и заместник-министр в Министерството на колежите и университетите в Онтарио. Между 1995 г. и 2005 г. е президент на изследователския съвет по естествени науки и техника (NSERC¹⁸) на Канада.

Източник:

Optimum online, брои 3, September 2006

¹⁶ School of Management.

¹⁷ Institute for Quantum Computing.

¹⁸ Natural Sciences and Engineering Research Council.

Промени в българското законодателство в областта на индустриалната собственост във връзка с присъединяването на страната ни към ЕС

Мирчо Мирчев, Вася Германова

Представители по индустриална собственост пред Патентното ведомство на Р България, пред Европейското патентно ведомство и Ведомството за хармонизация на вътрешния пазар

5. С промените в **Закона за патентите и регистрацията на полезните модели** се регламентира по-подробно и в съответствие със **Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост (Споразумението ТРИПС) институцията на принудителната лицензия**. Заинтересовано лице, което е направило безуспешни опити да получи договорна лицензия от притежател на патент при справедливи условия, може да поиска от Патентното ведомство да му предостави принудителна лицензия за използване на изобретението, защитено с този патент. Това може да стане само ако изобретението не е било използвано в продължение на четири години от подаването на заявката за патент или на три години от издаването на патента (прилага се срокът, изтичащ по-късно). Основание за такова искане може да има и ако в посочените срокове изобретението не е било използвано в достатъчна степен за задоволяване на националния пазар. Новото тук е, че извън тези случаи **принудителна лицензия може да бъде предоставена, когато общественият интерес налага това** и без да са водени преговори с притежателя на правата върху защитеното с патент изобретение.

Принудителна лицензия може да бъде предоставена и на притежател, чието изобретение е предмет на по-късен патент и влиза в обхвата на друг по-ранен патент, когато изобретението от по-късния патент представлява важен технически прогрес от съществено икономическо значение в сравнение с изобретението от по-ранния патент. Притежателят на по-ранния патент има право на **кръстосана лицензия** за използване на изобретението, обект на по-късния патент. Отбелязано е, че обхватът на принудителната лицензия се определя от целта, за която тя е предоставена, както и това, че получателят дължи на притежателя на патента възнаграждение. Регламентирано е, че при отпадане на основанието за предоставяне на принудителна лицензия тя се прекратява.

Редът за предоставяне и прекратяване на принудителните лицензии се определя с наредба на Министерския съвет.

В закона изрично е регламентирана и **принудителна кръстосана лицензия**. Уточнено е, че когато селекционер не може да придобие или да ползва право върху сорт растение, без да наруши по-ранен патент, той би могъл да поиска принудителна лицензия за неизключително използване на изобретение-

то, защитено с този патент. Трябва да се отбележи, че тук става въпрос за принудителна лицензия, необходима за използването на сорта растение за целите на правната му закрила. При предоставяне на подобна лицензия притежателят на патента има право да получи кръстосана лицензия за използване на защитения сорт. Също така, когато притежател на патент за биотехнологично изобретение не би могъл да го ползва, без това да нарушава по-ранно право върху сорт растение, той може да поиска принудителна лицензия за неизключително използване на защитения сорт растение. При предоставяне на такава лицензия притежателят на защитения сорт има право да получи кръстосана лицензия за използване на изобретението.

Регламентирано е, че за да бъдат издадени горепосочените принудителни лицензии, трябва да бъде доказано, че е направен неуспешен опит да се получи договорна лицензия от притежателя на патента или на сорта растение. Също така трябва да бъде доказан и значителен технически прогрес от съществен икономически интерес спрямо изобретението - предмет на патента или сорта растение.

Като отклонение, свързано с тази тематика, е добре да се отбележи, че на 07.12.2006 г. Народното събрание прие **Закон за ратифициране на Протокола за изменение на Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост (Споразумението ТРИПС)**. Ратифицирането на Протокола е обосновано от присъединяването на страната ни към Европейския съюз, тъй като Европейската комисия е представила на Европейския парламент и на Съвета проект на Решение за приемане от името на Европейската общност на Протокола за изменение на Споразумението ТРИПС.

С цел еднакво възползване на всички държави от разпоредбите на принудителното лицензиране с изменението на Споразумението ТРИПС се уреждат случаите, в които **фармацевтичните продукти, произведени под принудителни лицензии, могат да бъдат изнасяни за страни, засегнати от здравни кризи и които нямат собствен производствен капацитет**.

В мотивите към Закона за ратифициране на Протокола са отбелязани следните основни моменти:

Има страни - членки на Световната търговска организация (СТО), които нямат или не притежават

достатъчни възможности на фармацевтичната промишленост и за които е проблем ефективното прилагане на принудителното лицензиране съгласно сега действащите условия на Споразумението ТРИПС.

Съгласно чл. 31 от Споразумението страните членки могат да допуснат в законодателствата си използване от правителството на изобретение, защитено с патент, без разрешение от неговия притежател, при спазване на определени условия. Уточнено е, че такова използване се разрешава предимно за снабдяване на вътрешния пазар на страната, разрешила използването. Това уточнение възпрепятства по-бедните страни при справянето им с проблемите в здравеопазването и ги поставя в неравностойно положение при прилагането на тази разпоредба за издаване на принудителни лицензии за производство на лекарствени средства. Във връзка с това с Протокола за изменение на споразумението ТРИПС се добавя нов член 31bis и приложение към него. Този член постановява, че подобно ограничаване няма да се прилага при издаване на принудителни лицензии за целите на производството на фармацевтичен продукт и неговото изнасяне за друга страна членка, засегната от здравна криза. За целите на чл. 31bis "фармацевтичен продукт" означава всеки патентован продукт или такъв, произведен чрез патентован процес, от фармацевтичния сектор, необходим за посрещане на проблеми на общественото здраве. Включени са и активните съставки, необходими за производството на този продукт и диагностичните принадлежности, необходими за използването му. Посочено е, че принудителната лицензия, издадена от страната член износител, трябва да съдържа следните условия:

- по тази лицензия може да бъде произведено само количество, необходимо за посрещане на нуждите на страната член вносител, както и цялата продукция да бъде изнесена до тази страна, която трябва да е нотифицирала своите нужди пред Съвета по ТРИПС;
- продуктите, произведени по лицензията, трябва да бъдат ясно означени като произведени по системата, учредена в член 31bis и приложението към него, чрез специфично етикетиране или маркиране. Продуктите следва да се различават чрез използване на специални опаковки или специално оцветяване, или характерна форма на самите продукти, при условие че това различаване е изпълнимо и не влияе чувствително върху цената;
- преди изпращането на пратката лицензополучателят трябва да обяви на интернет страница информация за количествата, доставяни до всяка дестинация, и за отличителните черти на продукта.

Изрично е отбелоязано, че страните - вносителки на произведените по тази система продукти, трябва да предприемат мерки (в рамките на техните възможности) за предотвратяване на реекспорта на тези продукти, за да се осигури използването им за целите на общественото здраве, което е действителната причина за техния внос.

С цел увеличаване на покупателната способност и улесняване на местното производство на фармацевтични продукти в настоящото изменение на ТРИПС се декларира и необходимостта от подкрепата за развитие на системи за предоставяне на регионални патенти, приложими в страните членки, описани в § 3 на чл. 31bis. Отбелоязана е също и необходимостта от поощряване трансфера на технологии и изграждането на капацитети във фармацевтичния сектор за преодоляване на проблема на страните членки с недостатъчен или липсващ производствен капацитет в този сектор.

Това е първото досега изменение на Споразумението ТРИПС и ще влезе в сила след ратифицирането му от страна на 2/3 от държавите - членки на СТО. Протоколът за изменението ще бъде задължителен за всички страни - членки на Европейския съюз. Членството на Р България в този съюз от януари 2007 г. ни задължава да следим и да участваме в процесите, развиващи се в него. Глобалното значение на същността на това изменение на Споразумението ТРИПС и неговата проблематика, засягаща защитата на индустрислната собственост, са основните причини за включването му в настоящата рубрика.

6. Във връзка с ангажментите, поети от Р България като държава - член на СТО, и в изпълнение на разпоредбите на Споразумението ТРИПС в Закона за патентите и регистрацията на полезните модели с измененията в сила от 9 ноември 2006 г. е въведена нова глава (осем "а") "**Мерки за граничен контрол**".

Тази глава регламентира задържането на стоки, пренасяни през държавната граница, за които има основание да се счита, че нарушават действащ на територията на Р България патент за изобретение или издаден сертификат за допълнителна закрила на продукти и средства, защитени с патент. Идентичен регламент е предвиден и за задържане на стоки, обект на регистриран полезен модел.

С въвеждането на тази глава в Р България за първи път се въвеждат мерки за граничен контрол по отношение на нови, инновационни стоки - продукти, съоръжения, машини и части, за които е издаден патент за изобретение или е издаден сертификат за полезен модел, приел гражданско название "малко изобретение". С тези мерки, освен че се изпълняват поетите задължения на България като държава - член на СТО, за първи път се гарантират правата на патентопритехнателите и на притежателите на полезни модели и се осигурява възможност за преследване на

нарушителите на границата на страната ни, преди тези стоки да се пуснат на пазара и по търговските канали.

Необходимо е да се отбележи, че регламентираните мерки за граничен контрол не се прилагат по отношение на стоки, върху които не се разпростира действието на патента, по-конкретно не се прилагат, когато използването на стоката, обект на патент, е:

- за нетърговски цели и с оглед на лични потребности, в случай че не нанася значителни материални щети на притежателя;
- за експериментални или научноизследователски цели, включително за необходимите изследвания и изпитания с цел получаването на разрешение за пускане на пазара на генерични продукти;
- за еднократно непосредствено приготвяне на лекарство в аптека по лекарска рецепта;
- в чужди наземни, морски и въздушни превозни средства, които временно или случайно навлизат в територията на страната.

Мерките за граничен контрол не се прилагат и по отношение на стоки, които са изработени със съгласието на притежателя на патента и сертификата за допълнителна закрила или притежателя на регистрирания полезен модел. След присъединяването на България към Европейския съюз от 1 януари 2007 г. разпоредбите за ограничаване прилагането на мерките за граничен контрол се прилагат, доколкото не противоречат на разпоредбите на Регламент 1383/2003/ЕС на Съвета относно действията на митничите по отношение на стоки, при които съществува съмнение, че се нарушават права на интелектуалната собственост и мерките, които трябва да се предприемат за стоки, при които е установено, че нарушават такива права.

Митническите органи, отговорни за предприемането на мерките за граничен контрол, следва да бъдат сезирани с писмена молба от притежателя на патента, на сертификата за допълнителна закрила или от притежателя на регистрирания полезен модел. Когато този притежател е с постоянен адрес или седалище извън Р България, той следва да посочи в молбата съдебен адрес на територията на страната. В писмената молба трябва да се даде подробно описание на стоките, за които се иска предприемането на граничните мерки, като към нея се прилагат и:

- копие от патента за изобретение, от сертификата за допълнителна закрила или от свидетелството за полезен модел;
- удостоверение от Патентното ведомство на Р България, че посочените документи са действащи.

Митническите органи за разглеждането на молбата и за прилагането на мерките за граничен контрол събират такси в размер, определен от Министерския съвет.

Съгласно последната разпоредба на новата глава "Мерки за граничен контрол" редът и начинът за прилагането на тези мерки се определят с наредба на Министерския съвет, която съгласно параграф 78 от Преходните и заключителни разпоредби следва да бъде издадена в 6-месечен срок.

С Постановление № 249 на Министерския съвет от 27 ноември 2000 г., обн. ДВ, бр. 98/2000, изм. и доп., бр. 88/2003 е приета и действа Наредба за граничните мерки за защита на права върху интелектуалната собственост. С нея се установяват редът и начинът за прилагане на мерките за граничен контрол по Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСП), Закона за марките и географските означения (ЗМГО) и Закона за промишления дизайн (ЗПД). Предвид на това, че Законът за патентите и регистрацията на полезните модели е в сила от 9 ноември 2006 г., притежателите на патент, на сертификат за допълнителна закрила или притежателите на свидетелство за полезен модел могат да се позоват и изискват предприемане на гранични мерки, изразяващи се в задържане на стоки, обект на патент, сертификат за допълнителна закрила или свидетелство, по реда на действаща наредба.

Промените в Закона за патентите, който създаде още със своето приемане през 1993 г. платформа за установяване на пазарни отношения в областта на правата на индустрисалната собственост, завършват един сериозен цикъл на хармонизация на българското право с правото на Европейския съюз. Но хармонизацията не е статичен процес. Широко известно е, че правото на Европейския съюз е живо право, в постоянно обновяване и усъвършенстване. Още през 2002 г. страната ни стана член на Мюнхенската конвенция за издаване на европейски патенти (Европейската патентна конвенция), в която са страни членки всички държави от Европейския съюз. Тогава българските юридически и физически лица получиха равноправен статут с лицата от Европейския съюз при заявяване и получаване на европейски патенти, които при определени условия на валидизация действат на територията на страните - членки на Конвенцията, включително и на територията на Р България. Но следва да се отбележи, че в развитие и в процес на дискусия са редица въпроси в областта на патентното право, засягащи всички страни от Европейския съюз, и те очакват да получат своето решение. През 2008 г. ще бъдат вече в сила промените в Европейската патентна конвенция, приети още през ноември 2000 г. Основен въпрос е дали приетите в края на 2006 г. промени в Закона за патентите, станал Закон за патентите и регистрацията на полезните модели, отразяват новите тенденции в ревизирания през 2000 г. текст на Европейската патентна конвенция и ще се наложат ли нови промени в нашия закон? Това е едно истинско изпитание за ефективността на българското патентно законодателство.

Избрани оферти (Technology Offers), получени чрез мрежата от инновационни центрове

Интернет страницата [www.irc.bg](http://www irc.bg) (рубрика „Технологичен трансфер - Технологии от IRC Network - Search engine“) дава възможност да се запознаете с по-подробното описание на технологията, която ви интересува.

За да декларирате този интерес, можете да изтеглите електронния формуляр за интерес или да го изискате на адрес: angel.milev@online.bg, maria.alexandrova@online.bg.

Automatic Wine Analyser

Reference number	06 IT LAAP OFLQ
Deadline	20 June 2007
Abstract	An Italian small company has developed a device suitable for automatic wine chemical analysis, built in a computer with a software tool easy and specifically designed for chemists. The main advantages are ease of use and flexibility because it can meet different requirements of users. The company is looking for commercial agreements with training for operators.
Collaboration Type	Maintenance

Management software for business centres

Reference number	06 ES ACIT OFKY
Deadline	20 June 2007
Abstract	A Spanish company specialised in information technology services has developed software for business centres integral management. This software provides different services: call control and telephone fee logger through direct connection to switchboard-automatic fee logger, detailed costs datasheet control grouped by offices, automatic invoice generation, room occupation management, etc. The company is looking for partners interested in signing commercial agreements with technical assistance.
Collaboration Type	Joint Venture Agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance

Antioxidants of natural origin with neuroprotective properties

Reference number	06 ES BCAV OFM3
Deadline	20 June 2007
Abstract	A university in the Basque country (Spain) has discovered two natural antioxidants with neuroprotective properties. These substances have therapeutic value as a dietary supplement, or as a treatment for aged people suffering of, or are at risk of suffering of, neurodegenerative diseases. Technical cooperation for carry out clinical trials and license agreement are sought.
Collaboration Type	Technical Co-operation; Joint Venture Agreement; License Agreement

Development of Fluorescent Intracellular Ion Sensors

Reference number	06 GR IHET OFQE
Deadline	20 June 2007
Abstract	A Greek academic research lab is focussing on the design, synthesis and study of the properties of new molecules, incorporating fluorescent moieties in their structure. The lab is seeking for collaboration with academic and industrial units interested in the use of fluorescent compounds for academic research or commercial purposes.
Collaboration Type	Joint Venture Agreement

Accessible Web TV and Video Communication Solutions

Reference number	05 IT ONCA OCY8
Deadline	20 June 2007
Abstract	An Italian SME has created a solution aiming at communicating via Internet and with any fast connection with audiovisual and multimedia content. The system is accessible to deaf people too and is suitable either for the single user or for large companies. The SME is interested in partnerships with companies and public administrations active in the communication department interested in promotion, entertainment, distance learning or advertising with larger marketing results and minimum efforts.
Collaboration Type	Technical Co-operation; Commercial Agreement with Technical Assistance; Financial Resources

Advanced method for spin casting

Reference number	06 SK SKBB OFIJ
Deadline	21 June 2007
Abstract	A Slovakian research institute has developed a new advanced method for plastics components production. The casting materials are Quick-Setting Liquid Thermosets, which readily fill the silicone rubber moulds at room temperature. Many of them closely match the properties and characteristics of typical injection-moulded thermoplastics. They are looking for partners for joint venture agreement, licence agreement or marketing agreement.
Collaboration Type	Joint Venture Agreement; License Agreement

Isolation and Structure Determination of Components from Aromatic and Pharmaceutical Plants

Reference number	06 GR IHET OFQB
Deadline	20 June 2007
Abstract	A Greek academic research lab is focussing on the isolation and synthesis of natural products. The lab's major target is the identification and study of natural products with biological activity, and its seeking collaboration with academic/industrial research centres interested in large-scale isolation of natural products with pharmaceutical and/or agricultural applications for commercial purposes.
Collaboration Type	Joint Venture Agreement

Single Point of Access to documents, process models, tools and other resources

Reference number	06 FI FILC OGOC
Deadline	21 June 2007
Abstract	A Finnish SME has developed project acceleration software. The product is authorised to use the Designed for Microsoft Windows XP Logo. This unique Windows software provides a Single Point of Access to documents, process models, tools and other resources without duplicating data. The company is looking for technology and OEM (Original Equipment Manufacturer) partners as well as professional services organisations that are interested in taking advantage of these technologies in their projects.
Collaboration Type	Joint Venture Agreement; License Agreement; Joint further development; Testing of new applications; Adaptation to specific needs

Novel soluble resin for Rapid Prototyping of complex shaped parts not restricted to plastic moulds

Reference number	06 AT ATBI OFM9
Deadline	21 June 2007
Abstract	An Austrian university has developed a novel organic soluble resin for rapid prototyping applications. The novel resin allows rapid prototyping of complex shaped parts, which are not restricted to plastic moulds, only. The complex shapes are derived by producing sacrificial moulds (negative forms) that are dissolved by common solvents later on. Companies are sought to develop and commercialise this novel technology.
Collaboration Type	Technical Co-operation; Joint Venture Agreement; License Agreement

Co-firing of biomass and coal

Reference number	06 ES NWPT OFMI
Deadline	22 June 2007
Abstract	A Spanish research centre has successfully developed a methodology for co-firing coal with different types of biomass at laboratory scale, with the objective of testing the fuel behaviour and features for application at industrial scale. The technology is interesting for companies that consume large quantities of solid fossil fuels and have to replace them for reducing CO2 emissions. The research institute is looking for technical co-operation or commercial agreement with technical assistance.
Collaboration Type	Technical Co-operation; Commercial Agreement with Technical Assistance

New industrial heat treatment for fragile and sensitive solid food products

Reference number	04 FR RACR OALO
Deadline	22 June 2007
Abstract	A French company developed & patented a new heat treatment system for solid food products. This new concept is based on the use of traditional vibration transport technologies combined with tubular Joule effect heating system. It allows highly efficient & economic heat treatment of solid food products without damaging their organoleptic properties. This system is particularly efficient for fragile and sensitive products. This SME is looking for a commercial agreement with technical assistance.
Collaboration Type	Commercial Agreement with Technical Assistance

Geographical Web

Reference number	06 IT TUEI OFMH
Deadline	22 June 2007
Abstract	An Italian company specialised in GIS applications develops solutions and technologies entirely designed, projected and realised on its own, pertaining to desktop mapping and data sharing on the Internet. They are seeking partners that are interested in these applications for a commercial agreement with a technical assistance.
Collaboration Type	Commercial Agreement with Technical Assistance

Know-how and advanced technologies in the design and manufacturing of chemical, physical sensors and microsystems

Reference number	06 IT IRCT OFN4
Deadline	22 June 2007
Abstract	A high-tech spin-off of one of the most important Italian technology centres offers its 10 years know-how and its technology in the design and manufacturing of microelectronic physical, chemical sensors and microsystems. The company can provide to the partner specific, custom-tailored solutions based on the front-end technology of MEMS (Micro-Electro-Mechanical Systems). It is looking for industrial partners interested in a commercial agreement with technical assistance.
Collaboration Type	Commercial Agreement with Technical Assistance

Facility management integrated solution for buildings, industrial plants and utilities management

Reference number	06 IT MECC OFDG
Deadline	24 June 2007
Abstract	An Italian IT company specialised in developing integrated and non-invasive solution for the Facility Management sector is looking for technical-commercial partners for commercialising and further developing its Facility Management support solution. The partner sought should be experienced in supplying support to Facility Managers or in managing facilities for their clients.
Collaboration Type	Testing of new applications; Assembly; Technical consultancy

Resin Transfer Moulding

Reference number	06 IT MEAC 0E6V
Deadline	25 June 2007
Abstract	An Italian University research group has developed a new moulding technology based on resin transfer moulding which is rapidly expanding in the field of composite materials. The RTM has many advantages compared to traditional processing techniques for fibre-reinforced composites and it allows the production of complex parts by easy steps. The research group is looking for companies or other research groups to start a technical cooperation and/or a manufacturing agreement.
Collaboration Type	Testing of new applications; New way to use an existing production line

Biological in-situ soil decontamination

Reference number	06 DE NRXE OFM4
Deadline	26 June 2007
Abstract	A German company offers biological in-situ soil decontamination that does not interfere with the natural soil structure and can be tailored to individual requirements. The process is also suitable for small areas. Industrial partners or consulting engineers are sought for technical co-operation to carry out joint projects.
Collaboration Type	Commercial Agreement with Technical Assistance

Innovative Gate for Pneumatic Conveying Sender

Reference number	05 IL ILMI 0CWY
Deadline	26 June 2007
Abstract	An Israeli SME has developed a new solution for transference of raw materials to remote locations via pneumatic conveyance. Advantages over conventional methods include efficiency, small size and system-wide cost reduction. The company is looking for strategic partners interested in using the technology offered (manufacturing/marketing the product etc.).
Collaboration Type	Technical Co-operation; Joint Venture Agreement; License Agreement; Manufacturing Agreement (Subcontracting & Co-contracting); Financial Resources

Genuine sterilisation process of the dried egg white

Reference number	06 CZ CZTC OFNC
Deadline	26 June 2007
Abstract	A Czech research organisation has developed a state-of-the-art technology that is capable of perfectly sterilising dried egg white. The method inactivates all microorganisms in the powder, including spores, thus keeping it microbiologically pure for further processing. At the same time, the process increases the strength of the egg white gel. The organisation is looking for major egg producers and egg processors that would like to buy the technology.
Collaboration Type	Commercial Agreement with Technical Assistance

Multifunctional washable smart labels with integrated chips

Reference number	06 DE DSTA OFNF
Deadline	26 June 2007
Abstract	A German SME with long-time experience in development of new innovative products in the field of technical textiles has developed smart labels with an integrated chip that can give information by radio (RFID). The company is looking for manufacturing agreements to test the applications in practice, especially in the fashion sector.
Collaboration Type	Manufacturing Agreement (Subcontracting & Co-contracting)

An original integrated and monitored system for energy savings in street lighting, intended for small towns (80,000 habitants)

Reference number	06 RO RIAP OFNR
Deadline	26 June 2007
Abstract	A small Romanian company specialised in electronic and lighting systems has developed and offers an original integrated and monitored system for energy savings in street lighting, intended for small towns (80,000 habitants). Main advantage: the economy realised with such a system is about 185,000 Euro/year. The company is looking for partners to develop the system by technical cooperation or for license, but also end users for commercial agreements with technical assistance.
Collaboration Type	Technical Co-operation; Joint Venture Agreement; License Agreement; Manufacturing Agreement (Subcontracting & Co-contracting)

Thread sensor for contactless measuring in textile production - a low-cost alternative to the conventional measuring wheel

Reference number	05 DE DSTA OCQQ
Deadline	26 June 2007
Abstract	A SME located in Saxony/Germany has developed a completely contactless measurement procedure in textile production. With application of this technology measuring errors can be avoided during thread production. Results are saving on material and working time. Especially interesting is the sensor for weaving mills. The company is looking for further test partners aiming in a wide variety of applications.
Collaboration Type	Technical Co-operation

Unsaturated Polyester Resins Using PET (Polyethylene Terephthalate) Recyclate

Reference number	05 PL SPOP OCVD
Deadline	27 June 2007
Abstract	A Polish research institute is one of the leaders in the field of industrial chemistry. The institute has developed a novel technology of production of unsaturated polyester resins using PET (polyethylene terephthalate) waste as one of the starting materials. As a result the cost of raw materials is considerably reduced whereas the quality remains competitive. The institute is looking for partners to license the technology.
Collaboration Type	License Agreement

Advanced technology for the manufacturing of rubber, fabric and metallic expansion joints applicable to different processing industries

Reference number	06 ES BCSP OFOC
Deadline	27 June 2007
Abstract	A Basque company with more than 20 years of experience in the field of rubber material and piping accessories has developed advanced technology for the manufacturing of rubber, fabric and metallic expansion joints applicable to different processing industries. The company would be looking for partners in order to establish either a commercial or a manufacturing agreement with technical assistance as well as a joint venture collaboration scheme.
Collaboration Type	Joint Venture Agreement

Low-power-consumption solutions for interactive information systems using GPRS/UMTS/Wireless communication

Reference number	06 IT LOCL OFO8
Deadline	28 June 2007
Abstract	A small Italian company has developed innovative solutions for interactive information systems, characterised by low power consumption and GPRS/UMTS/Wireless communication. The main applications of the technology are information systems for users of public transportation, traffic light control and video monitoring, and video security systems. The partner sought will sell the turnkey solution in his country, will integrate the system according local needs and will maintain the installed systems.
Collaboration Type	Joint Venture Agreement

Biomass residues pelletising

Reference number	06 ES NWPT OFOH
Deadline	29 June 2007
Abstract	A Spanish research centre has developed successfully a methodology for pellet production from biomass residues (agricultural, forestry & industrial waste; energy crops), with the objective of obtaining solid renewable bio-fuels fulfilling quality parameters, according to European standards. Tests are carried out at pilot scale in a flat die pelletiser (250 kg/h capacity - 25 kW power). The research institute is looking for technical co-operation or commercial agreement with technical assistance.
Collaboration Type	Technical Co-operation; Commercial Agreement with Technical Assistance

Text recognition software for photographic images of complex digital scenes

Reference number	06 GB SCTI OFKL
Deadline	30 June 2007
Abstract	A Scottish SME has developed, and has patents pending on a new software technology designed to locate, analyse and report printed words from photographic images of complex digital scenes. The company is looking for license agreements with a number of industrial partners including solution providers and original equipment manufacturers in a variety of sectors.
Collaboration Type	License Agreement

Bluetooth, Digital Communications, Ultra Wide Band and other short-range communications technology solutions

Reference number	TILthales1
Deadline	30 June 2007
Abstract	A Scottish communications systems design company offers its expertise in short-range wireless with IP software and hardware products. The company has developed complete wireless communication solutions for both voice and data. The company provides subsystem or complete turnkey solutions. OEMs or end-users are sought for co-develop of communications solutions in all markets.
Collaboration Type	Joint Venture Agreement; License Agreement

Web-based Performance Management Product unique on the Outsourcing and Facilities Management market

Reference number	06 GB SCTI OFWU
Deadline	30 June 2007
Abstract	A Scottish SME has developed a powerful Web-based performance management product for complete management of the performance of external contractors and suppliers. The company is looking for license agreements with blue chip organisations and consultancies/suppliers of outsourcing services in a number of areas.
Collaboration Type	Joint Venture Agreement; License Agreement

Video compression technology that enables video over corporate Intranets, the Internet, GPRS/3G and satellite networks in real time

Reference number	05 GB SCTI OD1F
Deadline	30 June 2007
Abstract	A Scottish SME has developed revolutionary video compression technology that enables video over wired, wireless (GSM/GPRS/3G) and satellite networks with unmatched quality, reliability and latency. The technology permits efficient compression of real-time video whilst still retaining mission-critical detail. The company provides finished products to the military, surveillance and security markets through channel partners.
Collaboration Type	Joint Venture Agreement

Remote Surveillance System for Holiday/Secondary Homes Viewable Over the Internet or Mobile Devices

Reference number	05 GB SCTI OD6S
Deadline	30 June 2007
Abstract	A Scottish SME has developed a remote surveillance camera system viewable over the Internet or a mobile phone, and specifically designed to monitor unoccupied holiday homes, and to remotely manage when works are being carried out on them by local agents e.g. cleaning, gardening. The company seeks security companies, home automation providers or service suppliers to the holiday and secondary homes market to assist in marketing, installing and supporting the systems.
Collaboration Type	Joint Venture Agreement; License Agreement

Mobile Ticketing and Mobile Coupons - Intelligent Mobile Solutions Based on the Delivery and Redemption of Barcodes on Mobile Phones

Reference number	05 GB SCTI OBRA
Deadline	30 June 2007
Abstract	A Scottish SME has developed and patented unique SMS and MMS mobile barcode solutions based on the delivery and redemption of barcodes on mobile phones. The company seeks mobile service providers, mobile marketing companies, ticketing agencies, transport providers and/or retailers to license and host their technology solution and integrate it into their local mobile network service.
Collaboration Type	License Agreement

Biotechnological dairy innovation: functional cheeses production

Reference number	05 IT SUTC OBRO
Deadline	30 June 2007
Abstract	Italian researchers propose a technology for production of new dairy products enriched by bioactive peptides with functional properties. Such bioactive substances are generated, during milk fermentation and cheese ripening, by lactic acid bacteria used as starter microorganisms in cheese making or constituting the endogenous lactic acid microflora of milk. Manufacturing agreements or technical co-operation for further development are sought.
Collaboration Type	Financial Resources; Joint further development; Absolutely novel process

Small-scale renewable and sustainable energy systems testing facility

Reference number	06 GB SCTI OEKK
Deadline	30 June 2007
Abstract	A technologically advanced Test Centre has been created in Scotland to help SMEs realise the commercial potential of new energy related products and technologies. It provides a wide range of equipment and resources for developing, testing and demonstrating small-scale renewable and sustainable energy systems. The Test Centre can help developers of both stationary and transport applications.
Collaboration Type	Joint Venture Agreement

Online restaurant booking and leisure portal for new geographic markets

Reference number	06 GB SCTI OFDA
Deadline	30 June 2007
Abstract	An award-winning Scottish SME has developed and proved commercial success from an online restaurant reservation/yield management solution. The company is interested in license agreements or joint ventures with a range of potential partners (entertainment guides, restaurant suppliers, media companies, network operators, drinks companies, online operators).
Collaboration Type	Joint Venture Agreement; License Agreement

3D Surface Imaging Technology Allowing Accurate Patient-Friendly Body Modelling For Medical Applications e.g. Reconstructive Surgery, Cosmetic Surgery

Reference number	04 GB SCTI OAG2
Deadline	30 June 2007
Abstract	A Scottish SME has developed technology to revolutionise the future of 3D capture & body modelling in medical imaging areas such as reconstructive surgery (e.g. following cancer, burns) & cosmetic surgery. The non-physical, non-invasive turnkey system uses 3D photography and innovative software to provide an incredible level of detail and realism, with minimal stress for the patient. Suppliers of visualisation, simulation or photographic equip or services to the medical profession are sought.
Collaboration Type	License Agreement

Non-destructive, contactless and on-line measurement of the visco-elastic characteristics of fluids and semi-solid materials

Reference number	06 BE FLIW 0E3M
Deadline	30 June 2007
Abstract	A research consortium of a Belgian university and industrial companies developed a device to measure the visco-elastic properties of a liquid or a semi-solid material. The patented measuring method is non-destructive, contactless and allows on-line measurements in a product flow. The technique is used to measure texture properties in cheese manufacturing and meat processing. The university is looking for a technical collaboration/licensing agreement for novel applications in other sectors.
Collaboration Type	License Agreement

Innovating concept for fast moving and transport of loads in urban environment

Reference number	05 FR FMAP 0CBK
Deadline	30 June 2007
Abstract	A French SME specialised in design and development of equipment for displacement and fast transport of loads in urban environment proposes a new innovating patented concept of cargo scooter. The innovating aspect of this concept consists of an ergonomic trunk with strong transport capacity of goods. The company seeks partners for commercial, joint venture and financial collaboration.
Collaboration Type	Joint Venture Agreement; Financial Resources

A novel Click to Call button that increases hit-rate for e-Commerce

Reference number	05 GB EAST ODST
Deadline	30 June 2007
Abstract	A UK company offers a 'click to call' software button for webpages that initiates an instantaneous free customer call direct to the retailer. It increases hit-rate and sales from impulse buyers who prefer to speak with a real person before buying. A standard call-me-back button is included for maximum response. Commercial agreements with technical assistance are sought with eCommerce software suppliers and website designers.
Collaboration Type	Engineering; Technical consultancy; Quality control; Maintenance

Ecological Production of High Purity Xylitol (xylitol, a sugar substitute) from Spent Grain that fully meets EU standards

Reference number	05 GB EAST ODA5
Deadline	30 June 2007
Abstract	A UK company offers a new xylitol production technology that uses wastes from the brewing and spirit industries as raw materials. The xylitol produced (a sugar substitute for diabetics) is of the highest quality, and the by-products of the process have established markets. Importantly there is no secondary waste. The company is looking for industrial partners from the sugar or sugar-substitute sector for licensing or a joint venture.
Collaboration Type	Joint Venture Agreement; License Agreement; Adaptation to specific needs; Transfer of knowledge in new raw materials; New way to use an existing production line

A vegetable oil product for anaerobic biodegradation of e.g. chlorinated solvents and nitrates in soil and groundwater

Reference number	06 BE FLIW 0ETA
Deadline	30 June 2007
Abstract	A Belgian remediation company is offering a new product, refined from natural vegetable oils, for cost-effective, rapid treatment of chlorinated solvents, perchlorate, nitrate and explosives, found as contaminants in soil and groundwater. Remediation is accomplished on site at low cost, without disruptive site activities or complex engineered delivery systems. The company is looking for partners to use this product in local projects, or owners of contaminated sites.
Collaboration Type	Assembly; Engineering; Technical consultancy

Избрани заявки за търсене на технологии (Technology Requests), получени чрез мрежата от инновационни центрове

Интернет страницата www.irc.bg (рубрика „Технологичен трансфер - Технологии от IRC Network - Search engine“) дава възможност да се запознаете с по-подробното описание на заявката за технология, която ви интересува.

За да декларирате този интерес, можете да изтеглите електронния формуляр за интерес или да го изискате на адрес: angel.milev@online.bg, maria.alexandrova@online.bg.

Developing textile fibre for use in safety clothing

Reference number	05 IS WSTI ODUV
Deadline	01 June 2007
Abstract	An Icelandic SME that has over 60 years of experience in the textile industry. For the past few years the company has focused on developing personal protection clothing for industries where hazards are caused by extreme heat, flares or sparks. The company is looking for a partner in joint venture agreement or technical co-operation regarding further development of textile for use in safety clothing.
Collaboration Type	Joint Venture Agreement; Joint further development; Testing of new applications; Transfer of knowledge in new raw materials; Technical consultancy

Integrated system for energy control

Reference number	06 IT MECC OFGE
Deadline	01 June 2007
Abstract	A large Italian Joint company with a wide experience in trading, manufacturing and distribution of oil-bearing products and LPG; trading of thermic materials; fuel services; projecting, building, maintenance and management of technological systems for industrial and civil purposes, is looking for systems that enable energy controlling and continuous observation of buildings optimal conditions.
Collaboration Type	Technical Co-operation; License Agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance

Novel sensor technologies for indoor air quality monitoring

Reference number	05 GB WADA 0BTH
Deadline	01 June 2007
Abstract	A Welsh manufacturer of air quality monitoring instruments seeks novel sensor technologies for the detection of various gases or other irritants that affect indoor air quality.
Collaboration Type	Technical Co-operation; Joint Venture Agreement; License Agreement

Technology for production and marketing of healthy wine rich in antioxidant polyphenol, without exogenous addition

Reference number	06 ES NWCI OFGH
Deadline	01 June 2007
Abstract	A Spanish company is looking for a technology able to increase the content of resveratrol and other polyphenols in wine. The technology must allow increasing the content of these compounds with no need of an exogenous addition. The technology requested can either be at the laboratory stage or fully developed. The company is interested in signing a manufacturing or a technical co-operation agreement.
Collaboration Type	Joint further development; Absolutely novel process

Occupational health & safety expertise combined with consultancy, corporate sales & software solutions experience

Reference number	06 GB EAST OG9U
Deadline	01 June 2007
Abstract	A leading UK software company has an integrated platform for controlling risk assessments and managing all types of incidents (e.g. injuries, hazardous substance exposure & asset damage). With more than a decade of experience the company helps corporate clients to manage environmental, occupational health and safety issues effectively. To support its ambitious growth plans the company seeks European partners with proven consultancy, corporate sales & software solutions experience.
Collaboration Type	Joint Venture Agreement; Joint further development; Technical consultancy; Maintenance

Growing yeast on whey base

Reference number	06 LT LTIC OGQ2
Deadline	01 June 2007
Abstract	A Lithuanian SME, currently recycling liquid brewery yeast is looking for liquid whey recycling technology. The company is interested in growing yeast on whey base and therefore seeks know-how about the ferments and the ways to be used for growing yeast on whey. The technology sought should be fully developed, and the company seeks a commercial agreement with technical assistance.
Collaboration Type	Assembly; Engineering; Technical consultancy

Chemicals manufacturing opportunities sought

Reference number	05 PT PTAU ODUB
Deadline	06 June 2007
Abstract	A Portuguese company that produces chemicals for a wide range of applications such as textile, paper, adhesives, environment and others is looking for strategic partnerships with a view to manufacturing existing products (chemicals with applications in a wide variety of industries) under license or toll manufacturing agreements, using the company's proven manufacturing capabilities.
Collaboration Type	Joint Venture Agreement; License Agreement

Silver wire production

Reference number	06 PL EPUB OFNU
Deadline	07 June 2007
Abstract	A Polish SME is seeking a technology for silver wire production. The needed technology should be applied in the jewellery sector. The SME is interested in a technology that would reduce the costs of jewellery production and make it more efficient. The company is interested in manufacturing agreement with technical assistance.
Collaboration Type	Commercial Agreement with Technical Assistance

Compactors, containers, container tippers for industrial wastes

Reference number	05 FR IAPL ODD3
Deadline	07 June 2007
Abstract	A French company, which manufactures and rents compactors, is looking for a manufacturing agreement in the field of boilerworks. The potential partner should have experience in boilerworks and manufactured techniques to product compactors and containers. This means the building of the boilerworks and the painting of these machines (shot blasted before the application of primer and polyurethane paint).
Collaboration Type	Adaptation to specific needs

Products and new developments for manufacturing by pultrusion

Reference number	05 ES SEOT ODV2
Deadline	09 June 2007
Abstract	A Spanish company dedicated to moulds manufacturing & plastic injection is looking for companies with expertise in composite transformation by means of pultrusion. The company has already planned a pultrusion process line that will rig shortly and is looking for products, new developments and technical assistance so they can manufacture and distribute the licensed products in Spain. The sector does not make any difference, although they show special interest in patents from the building sector.
Collaboration Type	Joint Venture Agreement; License Agreement

Manufacturing of 2.5 mm Diameter Twisted Wire Components

Reference number	06 AT ATCA OFJN
Deadline	12 June 2007
Abstract	An Austrian entrepreneur is searching for an industrial partner for production of a wire product that needs to be formed to a predefined shape. The wire diameter is 2.5mm and should be twisted in a single process according to a specific design pattern. The cooperation partner should be familiar with the production of small wire components. A manufacturing or commercial agreement with technical assistance is sought.
Collaboration Type	Technical Co-operation; Joint Venture Agreement; License Agreement; Manufacturing Agreement (Subcontracting & Co-contracting)

Alternative to hot foil printing

Reference number	05 GB LSKT OCWB
Deadline	15 June 2007
Abstract	A small UK printing company that uses the hot foil process to place logos on diaries and other promotional material is looking for a replacement to the hot foil process. They have tried inkjet printing without success because it does not produce a sufficiently reflective 'metallic' finish. The technology offered should be fully developed and ready to use. Batch sizes vary from 10's to 100's.
Collaboration Type	License Agreement; Manufacturing Agreement (Subcontracting & Co-contracting)

Biodegradable packaging boxes for food products

Reference number	06 MT NRME OEDN
Deadline	15 June 2007
Abstract	A Maltese SME is looking for a manufacturer of packaging boxes made of biodegradable material. These boxes will be utilised in the catering industry. They will primarily be utilised for the food "take-away" business, and are to be in the form of a clamshell. The company is looking for a manufacturing agreement and/or commercial agreement with technical assistance.
Collaboration Type	Transfer of knowledge in new raw materials; Engineering; Technical consultancy; Quality control

Using the fridge for the shower

Reference number	06 DE NDZA OFTS
Deadline	18 June 2007
Abstract	A German SME developed a system to use rejected heat of the fridge to heat water for the shower. To further develop and to produce the cooling & heating unit of the system - the company is looking for a partner. This should be a manufacturer of fridges or cooling units. An installer or producer of kitchen furniture could also co-operate.
Collaboration Type	Technical Co-operation; License Agreement

Complementary expertise in micronutrients for research on vitamin D

Reference number	06 BE BIRC OFLI
Deadline	19 June 2007
Abstract	The nuclear medicine department of a Brussels hospital developed extensive nutritional expertise in the fields of micronutrients, calcium metabolism and vitamin D nutrition research. It looks for pharmaceutical laboratories with micronutrients expertise and financing to further investigate potential benefits of targeted increases of patients' dietary intake of calcium or vitamin D.
Collaboration Type	Technical Co-operation; Financial Resources

Solar cells 4x4 inches sized

Reference number	06 ES SEOT OGX6
Deadline	20 June 2007
Abstract	A Spanish company is working on an important project about photovoltaic energy. The aim of the project is to design and to manufacture a new small photovoltaic module. The photovoltaic market supplies with 5X5 and 6X6 inches sized cells. The company is looking for cells sized 4 per 4 inches. If these sizes are not available, the company would also be interested in cutting machines or technologies to adapt commercial cells. Companies related to solar cells and renewal energies are sought.
Collaboration Type	Joint further development; Testing of new applications; Adaptation to specific needs; Assembly; Engineering; Technical consultancy

Content management and collaboration system related integration technologies sought for a joint venture

Reference number	06 FI FILC OGOP
Deadline	22 June 2007
Abstract	Finnish software SME is looking for joint venture partners in areas of content management and collaboration system related to integration technologies. They are also interested in innovations with content search functionality and integrations with major ERP (Enterprise Resource Planning) providers. Their main product provides single point of access to documents, process models, tools and other resources without duplicating data, and integrates with major backend and information management systems.
Collaboration Type	Joint Venture Agreement; License Agreement; Joint further development; Adaptation to specific needs

Text Processing engine

Reference number	EI/Text processing
Deadline	22 June 2007
Abstract	An Italian technological centre, specialised in research and development of new information-processing technologies is looking for an engine that is able to process English texts. The system must understand the sense of a sentence and it must also give a valuation of the type of text that it is analysing; for example: vulgar text, polite text or formal text. They are looking for a commercial agreement or partners with suitable technology for joint exploitation.
Collaboration Type	Technical Co-operation; License Agreement

New method for vaccine research

Reference number	EI/development of a vaccine
Deadline	22 June 2007
Abstract	An Italian university research institute that works in R&D for vaccines, is looking for a system that will be used to develop a new vaccine method. They are seeking a system that allows protein separation and purification with very similar molecular weight, so not separable through traditional methodologies such as exclusion chromatography. They are interested in finding a partner that is able to supply the system requested and they agree to establish a technical cooperation.
Collaboration Type	Technical Co-operation

Thermal insulation of walls

Reference number	06 LT LTIC OFMX
Deadline	23 June 2007
Abstract	A Lithuanian SME active in the construction services sector is looking for a technology that would be suitable for thermal insulation of walls by filling empty air spaces with some insulation material. A commercial agreement with technical assistance is sought.
Collaboration Type	Commercial Agreement with Technical Assistance

Координиране на политиките в областта на научните изследвания и иновациите и съответствието им с другите политики в новите държави - членки на ЕС

Проект COGNAC

Проектът започна през ноември 2006 г. и има за цел да развие регионалното измерение на европейското изследователско пространство в новите държави членки чрез повишаване на ефективността и съгласуваността на политиките в областта на научните изследвания и иновациите.

Проектът е насочен към постигането на два стратегически приоритета:

- Инструменти за публично финансиране на изследователската дейност.
- Сътрудничеството между МСП и научноизследователските организации.

Районите, които участват в реализацията на тази инициатива, са:

- Злин (Чешка Република)
- Южен централен регион за планиране (България)
- Кошице (Словакия)
- Краков (Полша)
- Северна Унгария
- Щирия (Австрия)
- Кастиля (Испания)

Партньорите от всеки район са подбрани по начин, който отговаря на потребностите на проекта и адресираните области - представители на регионалните власти, пряко участващи в процеса на разработване на различните видове политики, и водеща организация в областта на иновациите от съответния регион. За Южен централен район за планиране организациите, ангажирани с реализацията на проекта, са фондация "Приложни изследвания и комуникации" и Областна администрация - Стара Загора.

В дейностите по проекта ще бъдат ангажирани и регионални експерти, представители на различните заинтересовани страни в областта на научните изследвания и иновациите - представители на науката, бизнеса и посредници. Този подход осигурява равнопоставеност на публичната изследователска дейност (университети и институти) и организациите, участващи във внедряването на резултатите от научната дейност (фирми и посредници).

Конкретните цели на проекта са:

- разработване и изпълнение на регионални политики в областта на научноизследователската дейност и иновациите чрез координиране и интегриране на мерките, заложени в регионалните иновационни стратегии, оперативните програми по структурните фондове и други регионални и национални стратегии и програми;
- разработване и тестване на ефективен и динамичен процес на взаимно обучение с цел разпространяване на добри практики и различни видове бенчмаркинг;
- осигуряване на допълнителни ресурси, които да подпомогнат разработването на дейности за координиране на политиките на европейско равнище;
- определяне на области, които се нуждаят от съвместни и взаимно подкрепящи се дейности и съвместни проекти.

Очакваните резултати от проекта са:

- ефективни изследователски политики в партниращите региони, както и предоставяне на информация за работещи механизми за подпомагане на изследователската дейност във фирмите;
- модел за трансфер на най-добри практики;
- съгласувани дейности, съвместни политически инициативи в областта на науката и препоръки на европейско равнище с фокус върху Седмата рамкова програма за научни изследвания, технологично развитие и демонстрационни проекти.

Дейностите по проекта са насочени към подобряване на публичната изследователска дейност и връзката между науката и индустрията и ще насърчават частното финансиране в областта на НИРД чрез създаване на подходяща среда.

За допълнителна информация:

www.cognac-project.eu

Фондация "Приложни изследвания и комуникации"
1113 София, ул. Александър Женев 5
тел.: 02/973 3000; факс: 02/973 3588
Борислава Северова, borislava.severova@online.bg

Здравословна и безопасна храна за бъдещето - технологичен форсайт за България, Хърватия, Чехия, Унгария, Румъния и Словакия

Проект FutureFood6

Качеството и безопасността на храните са изключително важни за хората, поради което са една от основните области на политиката на Европейския съюз. Тези два компонента трябва да бъдат осигурявани чрез постоянен контрол върху всички звена от хранителната верига - входящи ресурси, производствени процеси, готова продукция, транспорт, складиране, етикетиране, документиране на произхода и т.н., с цел създаване на подходяща инфраструктура на пазарите за хани и тяхното устойчиво развитие. Това налага нов подход при вземане на решения с произтичащите от това промени във финансовите услуги, борсовите пазари, процеса на ценообразуване и информираност, транспортните средства и цялостната инфраструктура.

Форсайт процесът е доказано ефективен при формулирането и решаването на тези проблеми. Участието на всички заинтересовани страни с техния широк спектър от натрупани опит и знания ще даде възможност да се определят новите технологии и пазарните възможности/заплахи, като се вземат под внимание и фактори от научно, технологично и социално-икономическо естество с цел разработването на подходящи политики и стратегии.

Проблемите на безопасността и качеството на храните не бяха адекватно формулирани и решени в страните от Централна и Източна Европа (СЦИЕ). Шестте страни - участнички в проекта FutureFood6, трябва да преструктурират веригата на производство на хани, като доизградят и укрепят институционалната и законовата рамка. Трябва да бъдат разработени нови процеси на вземане на решения, като акцентът бъде поставен върху стандарти за качество, пакетиране, контрол и сертифициране.

Проектът цели да промени тези процеси чрез създаването на подходящи условия за интензивен диалог между основните заинтересовани страни - хранителната промишленост (фирмии, секторни асоциации, професионални сдружения), авторите на политики (всички, които участват в процеса на вземане на решения и формулиране на политики), организации/сдружения на потребителите, НПО, медиите (повишаване на информираността за ползите от стандартите за качество).

Основните теми за разискване между представителите на различните работни групи ще бъдат:

- цялостната снабдителна верига в хранителната промишленост - концепцията "от фермера до трапезата";
- ключови хоризонтални технологии, засягащи бъ-

дещето на хранителната промишленост - биотехнологии, технологии за съхраняване, пакетиране, ИКТ;

- предпочтенията на обществото като основен фактор, засягащ бъдещето на храните - здравословност, функционалност, информираност.

Партньори

- UNIDO - Организация за промишлено развитие на ООН;
- Обсерватория за перспективни промишлени технологии - Испания;
- Виенски институт за международни икономически изследвания - Австрия;
- Институт по икономика, Академия на науките - Унгария;
- Технологичен център към Академия на науките - Чешка република;
- Група "Бизнес инновационни центрове" - Словакия;
- Национална борса - Хърватия;
- Изпълнителна агенция за финансиране на висшето образование и изследователската дейност - Румъния;
- Фондация "Приложни изследвания и комуникации" - България.

Оперативните цели на проекта са:

- 1) да насърчава изграждането на нова култура на вземане на решения сред авторите на политики и представителите на хранителната промишленост с акцент върху качеството и безопасността на хани в цялата снабдителна верига. Това ще се постигне чрез активното участие на авторите на политики и бизнеса заедно с експертите в различните етапи на проекта (експертни панели, работни групи, интервюта);
- 2) да идентифицира бъдещи ключови технологии и нови бизнес модели за установяване на изисквания във връзка с качеството и безопасността в процеса на производство чрез изграждане на обща платформа за безопасността и качеството на хани в страните от Централна и Източна Европа.

Поставените цели ще бъдат постигнати чрез:

- а) интегрирането на нови концепции за производство на здравословни и безопасни хани и идентифи-

цирането на конкурентни предимства, б) разработване на дългосрочна визия по стратегически приоритети, в) ускоряването на процеса на внедряване на научни резултати, нови технологии и иновации по цялата верига, г) разработването на платформа за безопасност и качество като нов подход за сътрудничество между партниращите си страни от ЦИЕ.

Резултатите от проекта ще бъдат представени под формата на:

- препоръки за разработването на политики, подпомагащи хранителната индустрия, и разработването на общ подход за внедряване на специфични технологии с цел повишаване на качеството и безопасността на храните;
- интернет страници, предлагачи богата информация за резултатите по проекта и провокиращи

публична дискусия (мнения на експерти от НИРД, бизнеса и други заинтересовани страни за проблемите на качеството и безопасността на храните и преглед на резултатите от анализа на различните целеви групи);

- наръчник за фирмите, който ще им помага при усвояването и прилагането на резултатите от проекта и ще улесни включването им в техните стратегии за бизнес развитие;
- повишаване на информираността на обществото със знания в областта на новите технологии и визии за развитие на хранителната промишленост.

За допълнителна информация:

www.futurefood6.com

Фондация "Приложни изследвания и комуникации"
1113 София, ул. Александър Женев 5
тел.: 02/973 3000; факс: 02/973 3588
Борислава Северова, borislava.severova@online.bg

Бюлетин 2007

Успешни трансфери

Аерогелът в светлината на прожекторите

Участващи страни: Гърция, Испания

Участващи инновационни центрове:

Иновационен център на Каталуня, Испания
(Centre d'Innovacio i Desenvolupament Empresarial)

Иновационен център, Гърция
(HELP FORWARD Network PRAXI)

Революционни технологии променят ежедневно нашето общество. Музеят на науката в Барселона използва семинарния подход, за да представи тези технологии на широката публика. На едно такова събитие те представят материали с изключителни или необикновени свойства.

Аерогеловете - леки гелове на базата на силикон - след заменянето на течната им съставка с газ попадат в тази категория и представляват нещо повече от желатин.

В действителност комбинацията от свойства прави аерогеловете най-предпочитани за редица приложения и индустрии.

Преодоляване на трудностите

Комбинацията от термо- и звукоизолиращи свойства ги прави сериозни претенденти за приложение като изолатори, в строителството, производството на хладилници. Тъй като са прозрачни, могат да служат за изолатори в офиси, търговски центрове и други обществени сгради, където е необходима светлина, като спомагат за намаляване на разходите за климатизаци.

Многостранното им приложение обаче не се ограничава само дотук. Аерогеловете имат и допълнително приложение в парници, за изолиране на шум там, където трябва да се подобри жилищната и работната среда в шумни райони. Не е тайна и приложението им в областта на безопасността. Техният потенциал е неизчерпаем. При добавянето на материал - например въглерод, за да не преминава топлината през тях, плочки от този материал могат да осигурят защита на човек. С директен топлинен източник, буквально изпичащ го от едната страна, еcranът остава студен при допир от другата страна.

При тези неоспорими предимства е лесно разбираемо защо музеят иска да представи тези материали на своите семинари. Но за беда те са установили, че в настоящата си форма аерогеловете не са подходящи.

За да осъществят исканото от тях представяне, било необходимо аерогеловете да не бъдат в цилиндрична форма, а във вид на плочки. Неколкократното им търсене на пазара не се увенчало с успех.

През горещия август на 2005 г. служителите на музея се обърнали за помощ към местния Иновационен център в Каталуня с надеждата тяхната находчивост да даде подходящото решение на въпроса.

Моника Дюран от Иновационния център в Каталуня откликнала с удоволствие. Тя подробно обяснила на служителите от музея какви услуги може да им предостави иновационният център и по-специално

какво може да направи във връзка с тяхното запитване.

След като направила технически преглед и оценка с цел по-добре да разбере техните изисквания, Моника се обърнала към бюлетина на иновационния център.

"Помощ чрез близко сътрудничество"

При определяне на подходящ технологичен партньор първата стъпка на иновационния център е била да ползва централизирания си бюлетин. Съдържащ информация, натрупвана в продължение на повече от десетилетие, бюлетинът представя всички технологични профили от цялата мрежа от иновационни центрове.

Бюлетинът е не само бизнес средство, а достоверен източник на информация. В проучването от името на своите клиенти Иновационният център в Каталуня бързо идентифицирал подходящата технологична оферта сред множеството оферти в мрежата от иновационни центрове, публикувана от IRC-HELP FORWARD, Гърция. Иновационният център HELP FORWARD е работил в продължение на няколко години в тясно сътрудничество с Института по химична технология на високотемпературни химични процеси.

Институтът е специализиран в научноизследователска дейност за проучване на феноменологичните/механистичните взаимовръзки между химичната и физическата структура на материалите по отношение на техните характеристики и свойства.

Изследователската дейност в областта на аерогеловете до този момент е получила широко одобрение, спечелена е награда в Япония през 2005 г. и са получени седем писма за заявен интерес чрез цялата мрежа от иновационни центрове.

Връзката с Иновационен център HELP FORWARD датира от много години и, както подчертава доктор Йоанидес, главен изследовател на института, се оказа "много ползотворна".

Така че, когато Иновационният център HELP FORWARD се обърнал към тях с писмо за заявен интерес, произтичащ от Музея на науката в Каталуня, те приели много радушно идеята. Музеят, обяснява доктор Йоанидес, "ни предостави чудесен начин за представяне на нашата технология. Всичко се свеждаше до това да им предоставим аерогелните площи, които вече имахме".

След провеждане на първоначалните срещи Иновационният център HELP FORWARD и Иновационният център в Каталуня разбрали, че обаче нещо не достига.

Интересите съвпаднали, при което институтът уважил Музея на науката, че може да им предостави желаните площи с необходимите размери. Всичко се уредило по най-добрая начин.

Постигане на бързо съвпадане на интересите и приключване на преговорите

Обикновено технологичните трансфери представляват интензивна дейност, включваща редица услуги, които представителите на иновационните центрове могат много професионално да предоставят. Като посредници те често договарят неща като например права върху интелектуалната собственост, намиране на финансиране за изследователска дейност и посредничане в бизнес взаимоотношенията, или както

г-н Константину се изразява, "правят така, че подходящата технология да стигне да подходящите хора".

"Това беше идеално съвпадане на интереси", казва Моника Дюран, която след като открила още няколко потенциални партньори за сътрудничество, предоставила на музея възможност за избор.

Музеят изbral гръцката фирма, която можела да осигури това, от което се нуждаели в подходящото време.

Месец след първоначалните срещи, на 23 септември 2005 г., двете заинтересованы страни подписали споразумение за технологичен трансфер.

Това е свидетелство за потенциала на тясното дългосрочно сътрудничество между иновационните центрове и техните клиенти.

В момента в музея има стая, застлана с такива площи, което дава възможност пред широката публика да се демонстрират качествата на аерогеловете. Представител на музея казва: "Ние сме много доволни и ще продължим сътрудничеството си с института."

За него иновационните центрове остават възможност за сътрудничество в бъдеще. Доктор Йоанидес обяснява: "В момента проучваме местни източници за по-нататъшно разработване на технологията и щом са готови новите резултати и ги проверим, ще се обърнем към мрежата от иновационни центрове за подкрепа при тяхното популяризиране."

Източник: IRC Intranet

Биогазът - форма на възстановяма енергия с обещаващи приложения

Участващи страни: Германия, Унгария

Участващи инновационни центрове:

Бавария (Bayern Innovativ Gesellschaft fur Innovations- und Wissenstransfer mbH)

Унгария (Университет по технически науки и икономика, Будапеща - Национален технически информационен център и библиотека (OMIKK))

Биогаз, получен от разлагането на биологични отпадъци, е привлекателна алтернатива на твърдите горива. Изгарянето на метана от биогаза е неутрално за въглеродния диоксид, което означава, че въглеродът се извлича от атмосферата с помощта на растенията. Освен че е по-благоприятен за околната среда, биогазът представлява и форма на възстановяма енергия с обещаващи приложения в редица технологични начинания. При цялата атрактивност обаче е трудно да се намерят пазарни ниши, а без намесата на Баварския инновационен център двамата индустрискици нямаше да осъществяват успешен контакт.

Участието на инновационния център

Развитието на биогаз технологиите в енергийния сектор не е породено само от желанието за по-чист въздух. От разработването на такъв биогаз биха се облагодетелствали управлението на земите, пречистването на отпадъчни води, промишлените обработки и дори селскостопанският сектор. Следователно конкуренцията за тази изключително привлекателна технология е особено сълнчна.

Водещи промишлени фирми като например баварската COWATEC GmbH се нуждаят от динамична подкрепа за нарастващото търсене на пазара.

Баварският инновационен център предлага необходимата подкрепа. Фирми като унгарската Magyar Biogaz Kft търсят специалист, който да идентифицира партньорите за тях с най-голям потенциал в тази област.

Мрежата от инновационни центрове е от всеобщ европейски интерес, предоставяйки услуги за развитие на технологични партньорства.

Като част от тези услуги те участват и организират всяка година по няколко мероприятия в специализирани области.

Това им помага да създадат тесни връзки със специализираните промишлени "тематични групи". По време на едно такова мероприятие двата инновационни центъра предоставиха необходимия катализатор

за формализирането на споразумение за съвместно предприятие.

Силата на портфолиото

Партниращите си инновационни центрове използват една динамична система под формата на табло за бюлетин, където излагат портфолия на фирмите, както и констатациите от фирмени и технологични одити и резултати от научноизследователска дейност.

В тази си роля инновационните центрове представяват гръбнакът за споразуменията за технологичен трансфер.

Като водеща промишлена фирма на пазара на биогаз COWATEC има силно специфични интереси. Унгарският инновационен център също изложил няколко портфолия на това табло, посочвайки доктора на науките Атила Ковач и представил неговите научни резултати с помощта на каталоги и посреднически мероприятия.

С помощта на такова задълбочено познаване на своите клиенти унгарският и баварският инновационен център успяха да обединят интересите си по бърз и ефективен начин. "Ние вече бяхме, казва доктор Соня Англоер-Райхелт от Баварския инновационен център и председател на тематичната група за възстановяни енергийни източници, запознати с потребностите на COWATEC от участието им в обмена на сътрудничество "Устойчиви енергийни системи" във Виена на 6 октомври 2005 г., когато проведохме задълбочен персонален диалог."

Проникване на технологията

Задълбоченото познаване на клиента е част от задълженията на Унгарския инновационен център, което се оказва много успешно. "Точно този подход, казва г-жа Шмит-Хайерхоф от COWATEC GmbH, беше причина да се обърнем към него, понеже установихме, че той е достатъчно професионален, за да ни намери потенциален партньор."

На първата им среща на Okotech - 11-14 октомври 2005 г. в Унгария, се получи незабавно сливане на интересите им. Като основен организатор на събитието доктор Илона Бузаш установила потенциала на своя клиент доктор Ковач, необходим за COWATEC, и разбрала, че "те си подхождат идеално". И двете фирми бързо разбрали, че са намерили това, което са търсили. "И двете фирми търсеха стратегическа фирма в отсъщността страна, казва Соня Англоер-

Райхелт, и двете фирми си паснаха още от самото начало."

Счита се, че лекотата, с която интересите на двете фирми съвпаднаха и доведоха до образуване на съвместно предприятие, се дължи на усилията, които иновационният център е положил. "За да навлезеш в нов пазар, подкрепата на съответния иновационен център е абсолютно необходима и полезна. Благодарение на добре организираните срещи и предварителния подбор на потенциални партньори ние не губим време да намерим подходящите партньори", казва г-жа Шмит-Хайерхоф от COWATEC GmbH.

Поддържане на интереса

Действително до декември същата година, отбелязва Атила Ковач, беше сключено съвместно споразумение, от което се роди COWATEC Biogaz Kft с директор докторът на науките Ковач. Това споразуме-

ние, добавя той, "ще доведе до общи инвестиции от 600 млн. евро и 200 завода за биогаз, построени в цяла Унгария".

Макар че иновационният център изигра жизнено-важна роля за този успех, неговата роля не приключва с това. Двете фирми, а също и новосъздадената COWATEC Biogaz Kft са наясно колко е важно да продължават да поддържат взаимоотношенията с партньорите си от двета иновационни центъра.

"Ние, споделя г-жа Шмит-Хайерхоф, и в бъдеще ще си сътрудничим с мрежата от иновационни центрове, за да се възползваме от съществуващите технологични платформи, които те предлагат. Такива организации са много полезни за нашата международна ориентация."

Източник: IRC Intranet

**Очаквайте
следващия брой на бюллетин „ВЕСТИ“
с акцент „Финансиране от Европейските фондове“!**

Издава:

**Европейски
иновационен
център**

Редакционна колегия:

Ангел Милев, angel.milev@online.bg
Стела Димитрова, stella.dimitrova@online.bg
Кристина Недева, christina.nedeva@online.bg
Теодора Георгиева, teodora.georgieva@online.bg
Мария Александрова, maria.alexandrova@online.bg

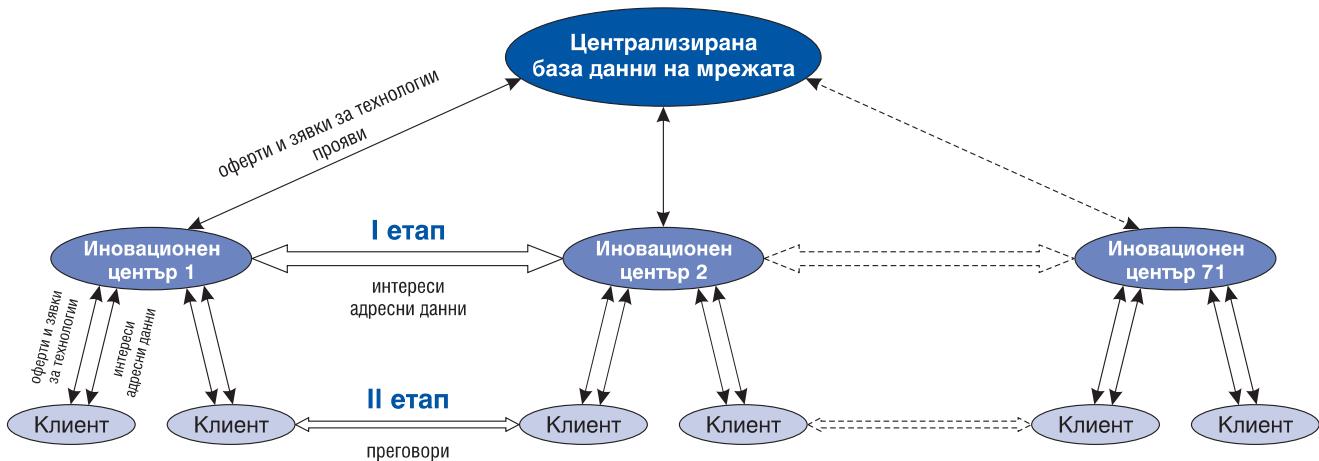
Адрес:

1113 София
ул. "Ал. Женев" 5
тел.: 02/973 3000
факс: 02/973 3588
[www.irc.bg](http://www irc bg)

Европейски иновационен център - България

От 1997 г. Европейският иновационен център е част от европейската мрежа IRC Network (www.cordis.lu/irc). В мрежата са свързани 71 иновационни центъра, разположени в 33 страни - 25 страни - членки на Европейския съюз, и в България, Румъния, Исландия, Израел, Норвегия, Швейцария, Турция и Чили. Иновационните центрове в мрежата обхващат 250 организации с над 1000 сътрудници. До момента са осъществени 1000 реални трансфера на технологии.

Целта на мрежата е да подпомага малките и средните предприятия да определят иновационните си потребности, да получат достъп до информация за необходимите им технологии, да предлагат свои добри технологични решения и да подобрят сътрудничеството си с европейски партньори.

ЕИЦ - България предоставя на българските организации набор от информационни и консултантски услуги (платени и безплатни), които подпомагат трансфера на нови технологии:

- Фирмена визита
- Технологичен анализ (одит)
- Изготвяне и разпространение на технологични оферти и заявки
- Технологично проучване
- Консултации по закрила на интелектуалната собственост
- Организиране на фирмени мисии в България и чужбина
- Съдействие при пазарната реализация на научни разработки
- Международни дни за двустранни бизнес срещи
- Секторни и тематични срещи
- Организиране на форуми за рисков капитал и финансови инструменти
- Абонаментно електронно информационно обслужване - Automatic Matching Tool (AMT)
- Поддръжане на интернет страницата [www.irc.bg](http://www irc bg)
- Бюлетин "ВЕСТИ" - специализирано тримесечно издание с бесплатен абонамент от [www.irc.bg](http://www irc bg)

В екипа на ЕИЦ работят:

Ангел Милев, координатор - angel.milev@online.bg

Мария Александрова - maria.alexandrova@online.bg

Стела Димитрова - stella.dimitrova@online.bg

Кристина Недева - christina.nedeva@online.bg

Теодора Георгиева - teodora.georgieva@online.bg

Подробна информация можете да намерите на [www.irc.bg](http://www irc bg)

Как се отглеждат успешни идеи?

The screenshot shows the homepage of the Virtual Incubator for Innovative Companies. The left sidebar contains links for Начало, За нас, Услуги, Членове, Присъединете се, Контакт, Виртуален технологичен пазар, и външи новини. The main content area features a large orange circle containing a hand writing on a tablet. Text on the page includes: "Виртуалният инкубатор за иновативни фирми е електронна среда, създадена за да предоставя бързо и удобно услуги в подкрепа на бизнеса.", "Инкубаторът е предназначен за малки и средни фирми и предприемачи от всички сектори на икономиката, които желаят да развиват бизнеса си и търсят нови възможности, за да бъдат в крак с времето и конкуренцията.", and a list of services: "=> се информират за нови технологии, събития и програми; => търсят материали и контакти, да споделят разработки и проблеми; => ползват консултации на различни етапи от развитието на бизнеса - от възможности за финансиране, през участие в нови проекти до търсене на нови партньори."

Виртуалният инкубатор за иновативни фирми е електронна среда, създадена да предоставя бързо и удобно он-лайн услуги в подкрепа на бизнеса.

Инкубаторът е предназначен за малки и средни фирми и предприемачи от всички сектори на икономиката, които желаят да развиват бизнеса си и търсят нови възможности и концепции, за да бъдат в крак с времето и конкуренцията.

Чрез регистриран достъп клиентите на инкубатора ще имат възможност да:

- ❖ черпят информация за нови технологии, събития и програми;
  - ❖ търсят материали и контакти, да споделят разработки и проблеми;
  - ❖ ползват консултации за различни етапи от тяхната бизнес дейност - от възможности за финансиране, през участие в нови проекти до търсене на нови партньори.
-

За допълнителна информация и заявка за използване на услугите на инкубатора

Ангел Милев - angel.milev@online.bg

Мария Александрова - maria.alexandrova@online.bg

1113 София, ул. "Александър Женев" 5
тел.: 02/973 3000; факс: 02/973 3588

www.irc.bg/vi